Ч. 143 (14.392). Львів, неділя 28. червня 1936. Poacłowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ювилей ювилеєві нерівний. Бувають ювилеї офіціяльні, трафаретні, вияв формальної куртуазії людей, звязаних нпр. тільки організаційними звязками з ювилятом. Справжній, сутній найкращий ювилей це той, в якому автори привітних слів не шукають за формою, бо приносять ювилятові щось цінніше: свій щирий, безпосередній сентимент.

Чи може бути в кого більший сентимент, як у редакційних співробітників часопису до людини, котра 53 роки тому вела той часопис, як його видавець і головний редактор та по нинішній день залишилась вірним приятелем і часопису і його редакції?! Ніби „старі-досвідчені" журналісти почуваються як діти супроти того свого світлого попередника, що мостив дорогу українській журналістиці та її діячам. До кого можна мати більший сентимент, як до того молодого духом сивоволосого ветерана, що завжди з привітною усмішкою, з манірами справжнього джентельмена, завжди однаково високо несе свій давній прапор — любови рідної справи, яку боронить та організує щоденне друковане слово!

53 роки тому Антін Горбачевський був уже головним редактором „Діла". За тих 53 роки змінялись границі держав, одні щезали з карти світа, інші повставали, падали престоли, з етнічної маси творились народи, виросли нові покоління, повстали нові течії, що потрясають до основ расовим, суспільним і віроісповідним укладом людства. І за ввесь той час остався Антін Горбачевський тим самим і завжди новим: тим самим українським здисциплінованим діячем-патріотом, тим самим приятелем „Діла", — і завжди готовим сприймати нові творчі ідеї, завжди готовим іти з поступом часу. Ця сполука рідко стрічного поважного віку з безупинною громадянською активністю, зі зрозумінням і вирозумінням для всього сучасного й новочасного та товариською ввічливістю молодої людини, творить з Антона Горбачевського справді виімкову індивідуальність, яка перш усього мусить викликувати в усіх, що Його знають, не тільки пошану, але й сентимент.

Коли 6 літ тому „Діло" святкувало свій ювилей — Антін Горбачевський писав у тому ювилейному числі передову статтю, впевняючи, у ній, що „Діло" „остає надалі органом великої обєднуючої ідеї". Сьогодні „Діло" присвячує свої сторінки ювилеєві Антона Горбачевського — громадянина й людини, яка обєднує в собі найкращі прикмети характеру. І ювилей Антона Горбачевського обєднує біля нього ввесь український національний актив. А серед нього — у першому ряді є найстарший український щоденник „Діло" — один із живих доказів живої і невмирущої праці Антона Горбачевського.

РЕДАКЦІЯ „ДІЛА".

З історії „Діла" та життя Антона Горбачевського.

У числі 9/10 „Діла" з 27. січня 1883, безпосередньо після некрольогу Володимира Барвінського находимо заяву його наслідника — Антона Горбачевського. Як своєрідний історичний документ подаємо її в оригінальному тексті, зберігаючи точно тодішній етимольогічний правопис.

ЗАЯВЛЕНЬЄ.

Послѣдни хвылѣ нашого народного житя зазначили ся сумнымъ, несказано сумнымъ фактомъ. Въ малочисленныхъ рядахъ робôтниковъ на народнôй нивѣ зробила неумолима смерть новый выломъ.

Найвѣрнѣйшій сынъ Матери-Руси, найщирѣйшій патріотъ, найгорячѣйшій защитникъ здоптаныхъ правъ народныхъ и найлучшій нашъ Другъ и Товаришъ, незабутный Володимиръ Барвѣньскій умеръ въ самôмъ розцвѣтѣ мужескои силы дня 22 сѣчня (3 лютого) 1883, упавши жертвою посвященя для идеѣ, котрôй ôтдавъ цѣле свое житє.

Знамя реальноѣ працѣ для добра и культурного самостôйного розвою руского народу, горяча любовь обнимаюча „найменшого брата" и сполученье роздробленыхъ братнею межиусобицею интелигентныхъ силъ нашыхъ, — се найдорожша спадщина Великого Покôйника, котру завѣщавъ ôнъ своимъ товаришамъ працѣ.

Покликаный завѣщаньемъ незабутного Володимира до веденя початого Нимъ великого дѣла на нивѣ публицистики народнои, стаю я поручь съ другими моими товаришами — одушевлеными тыми идеями, котри просвѣчували сему великому патріотови, товаришами, що пôдъ его проводомъ научились съ посвященьемъ працювати для народнои идеѣ — до дальшого выдавництва „Дѣла". Програма его и на дальше буде выразомъ тыхъ самыхъ гадокъ, що були провôдною звѣздою выдавництва бл. п. Володимира Барвѣньского, органомъ обороны народныхъ интересôвъ, котрыхъ защиту заказавъ намъ бл. п. Володимиръ.

Антôнъ Горбачевскій
властитель и редакторъ „Дѣла".

Привіт А. Горбачевському від Управи „Діла".

Надзірна Рада й Дирекція „Діла" вислала з датою 25. ц. м. сен. А. Горбачевському такого листа:

„Високодостойний Пане Сенаторе!

Надзірна Рада і Дирекція Видавничої Спілки „Діло" має честь переслати Вам з днем Вашого 80-ліття слова найщирішої і найглибшої пошани, як найстаршому з живучих колишніх редакторів „Діла", членові Видавничої Спілки та сеніорові українського національно-громадського життя. Ми горді, що Ваше імя перейшло до історії нашого щоденника і що можемо Вас, Достойний Ювиляте, зараховувати завжди ще до його активних співробітників. Бажаємо Вам ще довгого віку для добра і слави спільної національної справи!"

У тіні дубів.

У 80-ліття сен. д-ра Антона Горбачевського.

Святкування роковин визначних живучих громадян має на меті не тільки вшанувати дану одиницю за її громадянську діяльність, але ще більше — виховувати молоде покоління у пошані для заслуг і авторитету тих, що стояли у національному проводі й мостили шлях для розвою нації. Зокрема немале значіння мають такі нагоди у нашій сучасній дійсності, серед якої так важко плекати та поширювати національну традицію і авторитет.

А суспільне життя розвивалося й розвивається не тільки працею живучих, але теж і колишньою працею тих, яких давно нема між живими. Їхня громадянська праця у найширшому розумінні слова — туди належить і література і мистецтво — як живий національний капітал переходить у грядучі покоління. Цей капітал стає тим більше благодатним й животворним, чим глибша у народі пошана для національної традиції й авторитету заслужених громадян. Вони творять заборолo проти розкладових течій і упадку, вони дають силу й могучість, — чого доказом хочби жиди, англійці й далекі японці, що у практиці шанували завжди й шанують четверту заповідь декальогу.

У тіні живої традиції, у тіні живих дубів нація росте і кріпшає. Хуртовини нашої історії валили нераз і наші дуби, нівечили нашу традицію, полишаючи нам спогади про татарських людей, звеличаних навіть в історії Михайла Грушевського. Татарські люди не перевелися у нас і нині і мають вони далі своїх співців. Та на зрубах лишилися таки старі дуби як охорона нового лісу, що у їх тіні й під їхньою заслоною вростає твердо у рідну землю, пнеться у гору, щоб створити колись свіжі, роскішні дубровини. Найбільше таких дубів осталось у Галицькій Волості. Багато з них підрізала пила часу, чимало ще сторожить й сьогодні, традицією й авторитетом хоронячи молодняк від супротивних вітрів. У тіні Могильницьких, Снігурських, Яхимовичів, львівської трійці у проводі з М. Шашкевичем, Качалів, Огоновських, Романчуків, Франків, Белеїв, Барвінських, Олесницьких і їмже імя легіон — виховувалися нові покоління, росли нові дубчаки, щоб стати на зміну старих.

Дубами-насінниками й охороною на наших національних зрубах було довший час наше греко-кат. духовенство в Галичині. Прийшли пізніше учителі середніх шкіл, потім адвокати, що заорали багато-багато запустілих відлогів, зробили з них урожайні ниви й засіяли там здорове зерно. Нема сьогодні майже ні одної царини, якої не зорав би плуг галицького адвоката, що дуже часто з власною особистою шкодою ставав у перші ряди до тяжкої національної праці, даючи при цьому ініціятиву і провід.

До тих плугаторів-сівачів з адвокатського звання, заслужених якнайліпше для національної справи, — належить **сенатор д-р Антін Горбачевський,** адвокат у Чорткові. Один з найстарших живучих піонірів національного відродження Східної Галичини, на свому довгому житті бачив не одно, видів приплив і відплив, воскресення й занепад, однак не падав духом, віруючи завжди непохитно у нашу остаточну перемогу й працюючи безупинно й дальше для приходу цієї перемоги.

•

Д-р Антін Горбачевський народився в Зарубинцях, повіт Збараж, 27. січня 1856. р. у старій священичій родині. По скінченні народньої школи у Збаражі, де його батько став опісля парохом, вступив в осені 1866 р. до гімназії у Тернополі, тоді ще німецької, у якій вже вчився старший від нього двома літами його брат Іван, відомий наш вчений, що проживає досі в Празі. Зі спогадів пок. Евгена Олесницького, що був молодший від нашого ювилята на 4 роки, знаємо, що вже з початком 70. рр. мин. стол. дехто з учнів вищих клас тернопільської гімназії — між ними оба брати Горбачевські Іван і Антін — вдя-

галися в неділі й свята в козацьку ношу та у високі смушкові шапки зі синім атласовим випуском, зі жовтим кутасом і який шум вони викликували тією ношею. Однак свою національну окремішність й свідомість оказували вони не лишень зверхнім одягом, але передовсім тим, що вступили до самоосвітньої студентської громади, зорганізованої щойно недавно пок. о. Данилом Танячкевичем; першою такою громадою була саме тернопільська громада.

По матурі в 1874. р. записався Ювилят на правничий факультет львівського університету. В часі студій відбув теж однорічну військову службу й по зложенні іспиту став запасним старшиною новосформованого 89 (городецького) піхотного полку. На університетські студії до Львова прийшов невдовзі поважний гурт молодих студентів — Іван Франко, Михайло Павлик, Кость Левицький, Андрій Чайковський, Андронік Могильницький, Іван Белей, Степан Федак, Евген Олесницький, Ілля Кокорудз, Теофіль Кормош і інші, що створили перший замітний актив української інтелігенції, яка витиснула нестерту печатку на розвою нашого національного життя в краю. В часі університетських студій Антін Горбачевський спільно з Леонідом Заклинським розпочав працю, яка мала на меті освідомлення українських студентів на грунті національного обєднання. Тоді переговорювано про злиття народовецького „Дружного Лихвара" з москвофільським „Академіческим Кружком". Ті заходи не вдалися та дискусії між представниками обох груп не лишилися без впливу на напрям видаваного тоді кружком журналу „Друг", що опинився під впливом ідеольогії І. Франка.

Зокрема слід згадати про тодішню правничу молодь. Дехто з неї не пішов утертим шляхом й не вступив до державної служби, але посвятився адвокатурі з ясною означеною метою: своїм фаховим знанням причинитися до організації народніх мас у боротьбі за краще майбутнє нації.

До цього численнішого гуртка львівських молодих правників та до декого з віденців як Остап Терлецький, Мелітон Бучинський, Теофіль Окуневський, Льонгин Озаркевич — що з заранья пішли у народню службу та стали зчасом вчителями, оборонцями, організаторами й провідниками народу — належав і Антін Горбачевський. Скінчивши права, став адвокатським конципієнтом у Львові, не кидаючи праці у наших тодішніх установах. Стояв близько редакції „Діла" вже у перших роках його істнування й після смерти Вол. Барвінського у 1883. р. підписував „Діло" як видавець і редактор.

У політичному житті бере Антін Горбачевський участь від більше як пів сотні літ. Належав до перших членів й діячів Народньої Ради у Львові та з хвилиною оснування Української Національно-Демократичної Партії (1899. р.) членом її управи — Ширшого Народнього Комітету.

Більшу громадянську діяльність розвинув д-р А. Горбачевський як адвокат у Чорткові, де осів з початком 90-их рр. мин. століття. Адвокатська канцелярія у тих часах була осередком нашого національного життя — часто не тільки одного повіту. Такою була й канцелярія Ювилята. З неї вийшов не один почин, виготовлено там плян і переведено працю у неодній ділянці національного відродження південного Поділля. Зпід його проводу за поверх сорока літ вийшов цілий ряд наших діячів адвокатів, що дальше продовжували працю, яку пізнали й якої навчилися в канцелярії свого колишнього шефа.

Сам Ювилят особисто скромної вдачі, не належить **до тих, що ліктями** промощують собі шлях до карієри. Але не оминула його увага громадян, що високо цінили зовжди його велику солідність і характерність. Перед війною у 1912. р. заходами Української Парляментарної Репрезентації став членом Найвищого Державного Трибуналу у Відні, а при виборах до галицького сойму у 1913. р. здобув посольський мандат із сільської курії чортківського повіту і з цього титулу увійшов опісля до Української Національної Ради у 1918. р.

В часі світової війни перебував якийсь час у Відні. Опісля як адвокат осів у Дрогобичі, де застав його державний переворот, що й висунув його на повітового комісаря дрогобицького повіту. Брав живу участь у працях Національної Ради у Станиславові, а після переформування Української Нац.-Дем. Партії в Українську Трудову Партію у березні 1919. р. перейняв її провід. З армією пішов опісля за Збруч до Камянця на Поділлі, звідки з кінцем вересня 1919. р. виїхав до Варшави як член надзвичайної дипльоматичної наддніпрянсько-галицької місії до переговорів з польським урядом. З цієї місії галичани виступили й тоді у 1920. р. д-р А. Горбачевський вернувся до Дрогобича, а звідти невдовзі перенісся до Чорткова.

Новіші часи діяльности Ювилята вже на очах сучасного покоління і вони відомі. В 1928. р. став сенатором, головою Українського Сенатського Клюбу та членом Президії Української Парлям. Репрезентації. На становищі сенатора є до сьогодні і він був перший з українців, що 4. жовтня мин. р. з титулу віку відкривав сенатську палату польського парляменту. Парляментарна діяльність д-ра Антона Горбачевського теж загально відома, а його промови щодо змісту й форми належать до найкращих.

•

У січні ц. р. скінчив Ювилят 80 літ, вік, до якого доживає небагато смертників. Живий і здоровий, кріпкий духом, бадьорий, з твердою вірою є Ювилят тим старезним дубом, у тіні якого росте і кріпне молодняк на нашому зрубі, щоб виростав невдовзі у могутню діброву.

Д-р Степан Баран.

Як Апостольська Адміністратура на Лемківщині викликує зріст православія.

I.

Під наг. „Кілька слів про Лемківщину" появилась в найновішому (травень—червень 1936) числі католицького „Орієнса" довша (а не лиш „кілька слів") стаття „латинника" з приводу статті „Діла" з 18. III. ц. р. п. з. „За скасування лемківської адміністратури".

У цілому ряді переконливих аргументів доказало тоді „Діло", що лемківська Апост. Адміністратура не дала для Католицької Церкви сподіваних наслідків, навпаки, від часу створення цієї Адміністратури поважно скріпились настрої в користь православія на Лемківщині. З цього виходить, — як заявляло „Діло" — льогічний висновок, що вже тепер, по цілорічному досвіді, ніяка поважна рація не промовляє за дальшим істнуванням згаданої лемківської церковно-адміністраційної округи.

Своєрідним насвітленням цілої справи, намагається автор статті „Кілька слів про Лемківщину" в „Орієнсі" ослабити аргументацію „Діла" і доходить до штудерного твердження, що „добро Церкви — здається — вимагає не лиш окремої церковної управи на Лемківщині, але її скріплення й поширення... на який один або два деканати" (скромні вимоги!). Відтак пише автор тої статті, якийсь „латинник" і про географічні умовини, які, на його думку, говорять за залишенням Ап. Адміністрації та покликується врешті на „будь що будь відмінну від решти краю ментальність і характер лемків..."

„Діло" писало: „Треба тут з усією рішучістю ствердити, що за час виділення Лемківщини в окрему церк.-адм. округу знову сильно зросли там настрої в користь православія". У відповідь „латинник" заявляє таке: „Якщо це правда, що в часі церковного правління на Лемківщині о. д-ра Масцюха зросли там настрої у користь православія, то це ще не уповажнює до висновку, що вину за це несе створення окремої лемк. адміністрації. Може діяли тут інші чинники та може бодай з таким самим правом вільно видвигнути здогад, що ці настрої булиб ще сильніші, колиб цієї Адміністрації не було".

Шкода, що „латинник" не замаркував ясніше тих „інших чинників", які — на його думку — могли причинитись до побільшення настроїв в користь православія в часі урядування о. Масцюха. Ми знаємо, що з одної сторони таким чинником була скріплена православна місійна діяльність. Але цей чинник стоїть якраз у тіснім звязку з утворенням Ап. Адміністрації; згадана діяльність не виступалаб у такій нагальній формі, колиб не було цієї Адміністрації. З другої сторони таким чинником, який причинився до зросту настроїв у користь православія було **саме утворення** цієї Адміністрації. Чому? Бо загал лемків зрозумів (і то не без підстави) появу Ап. Ад—ції як сусідську інтригу та як завершення експериментів над лемківським організмом. Треба було „латинникові" перейтись по поодиноких лемківських селах швидко після появи о. Масцюха в Криниці і то по селах не лише православних, але й гр.-католицьких: тоді дуже часто почув би від лемків згірдливий вислів „польський епископ". Лемко вже не такий темний, як дехто собі думає. Він дуже добре розуміє, в якій ціли усунено учителів-українців з Лемківщини, а на їх місце наслано поляків, в якій ціли заведено ославлений „лемківський буквар" та усунено український, в якій ціли відірвано лемківську кооперацію від львівської централі та піддано її під ревізію польських ревізійних союзів, в якій ціли розвязано майже всі українські культ.-освітні товариства на Лемківщині, в якій ціли відірвано судову округу в Сяноці від львівської апеляції та приділено її до краківської, та вкінці — послідовно йдучи — цей лемко дуже добре розуміє, в якій ціли відділено Лемківщину від Перемишля під церковно-адміністраційним оглядом.

Зрештою погляд лемків про Ап. Адміністрацію, як про хід суто політичної натури, що зі спасенням душі має дуже мало спільного, скріпився та викликав реакцію у користь православія також внаслідок деяких церк.-адміністраційних „потягнень" нової духовної влади. Люди побачили наглядно, що деяких ревних гр.-кат. священників переносила ця влада на інші місця не з церк.-релігійної потреби, а просто тому, що цього бажали собі деякі одиниці з **москвофільської** інтелігенції або державні чинники. Для приміру згадаю парохію Зиндранову з дочерною Барвінком. Був там кілька літ душпастирем о. К—ий. Нарід в селі до нього дуже привязався, але незлюбило його якось трьох москвофільських інтелігентів і кількох поляків. Ці москвофіли вистарались письмо до Риманова з просьбою усунути того священника з Зиндранової. Колиж побачили, що Риманів (який в дійсности не бачив причини до усунення о. К-ого зі згаданої парохії) не пішов їм відразу на руку, удались ці одиниці до адміністраційних, ба навіть до військових чинників (мовляв — о. К—ий небезпечний також і з військових оглядів, бо Зиндранова лежить на самій чеській границі) і цією дорогою осягнули свою ціль, бо Риманів, на доручення згори, від світських чинників, таки усунув о. К—ого зі Зиндранової. А наслідки були такі: ціла парохія захвилювалась і кількасот людей пішло до Риманова просити анулювати той розпорядок і колиж це нічого не помогло, почали грозити переходом на православія. Тоді Риманів заявив їм отверто, що тут нічого вже не може вдіяти, бо усунення о. К—ого зі Зиндранової зажадали адмін. та військові чинники. В Риманові показали деяким людям зі Зиндранової і з Барвінка навіть дотичні письма від згаданих чинників (а наївний чи хитрий „латинник" пише, що всі перенесення священників на Лемківщині це було ніщо інше, як „**konieczne przesunięcie wykonane według przepisów prawa kościelnego**"). Внаслідок такого обороту справи кількасот людей у Зиндрановій і в Барвінку підписало заяви про перехід на православія; цих декларацій ще вправді не внесено до староства, але кожної хвилі це може статись. Подавляюча більшість парохіян заперестала зовсім ходити до церкви, а на Великдень цього року спровадила собі Зиндранова до свячення пасок православного батюшку. Знову на гр.-кат. приходстві постійно вибиває хтось в ночі шиби, хоч теперішній тамошній священник це один з дуже ревних душпастирів. При тім поважна частина парохіян публично заявляє, що формально не переходять на православіє на разі лиш тому, бо не мають спромоги вибудувати собі серед теперішніх, дуже тяжких матеріялних обставин, окремої церкви. Треба ще додати, що згаданий о. К—ий нічим не прогрішився супроти держави та як священник дбайливо виконував свої обовязки і мав всі дані, щоб остатись в Зиндрановій парохом, тимбільше, що ця парохія була вже три роки на конкурсі і ніякий інший священник не подавався в цю гірську закутину на саму чеську границю. Лемківський ап. адміністратор не завдав собі труду переконати світські чинники, що заміти проти о. К. мериторично нестійні та не мав видко відваги боронити засади, своєї незалежности у таких внутрішніх церк.-адмін. справах. Заспокоєння амбіції кількох одиниць не стоїть тут в ніякій пропорції з тою шкодою, яку, через вище описані махінації, понесла сама Церква. А це не унікат. Щось подібного, лиш може не в такому великому розмірі як в Зиндрановій (що також причинилось до витворення православних настроїв) було недавно, вже за урядування о. Полянського, в парохії Волі Нижній і в Лелюхові. Але це не єдина причина зросту православних настроїв.

Лемко.

Протверезіння Франції.

Останні події у Франції звернули на себе увагу політичних кол. Події в Марсилії, страйки, постійні конфлікти в ріжних промислових ділянках насторожили радикалів а навіть поміркованих соціялістів. Як подає преса, на останнім засіданні виконавчого комітету радикальної партії деякі визначніші члени партії домагалися пресії на уряд, щоб цей заняв енергійнішу постанову супроти страйків. Що раз частіше чути побоювання, щоби теперішній уряд не промостив дороги державному переворотові.

„Матен" подає, що в кулюарах палати депутованих багато соціялістичних послів висказувалося, що на випадок якоїнебудь ширшої протидержавної акції, стануть однодушно по стороні радикалів проти комуністів.

Сензацію викликав виступ соціялістичного посла Відаля, що отверто закинув комуністам відповідальність за події в Марсилії. Далі закинув він, що комуністи змагають при помочі страйків до державного перевороту і проголошення республики совітів.

Промова бесідника викликала бурхливі оплески в центрі і на правиці, тільки крайна лівиця мовчала. Комуністи інтервеніювали в парляментарнім клюбі соціялістичної партії в справі промови Відаля. Представник цього клюбу Февріє заявив, що посол Відаль висказував свої особисті погляди. На те Відаль заявив: Я є за програмою людового фронту, але проти совітської республики.

ЯК ЗУСТРІЧАЛИ НЕГУСА В ЖЕНЕВІ.

Негус приїхав до Парижа разом з міністрами закорд. справ Франції, Англії та Еспанії. Перед двірцем зібралась кількатисячна юрба мешканців, щоб повитати приїзд абісинського цісаря, хоч у Женеві нема ніколи звичаю витати визначних гостей. Члени абісинської делегації під проводом колишнього команданта півд. фронту витали негуса. До вагону негуса вайшов згаданий командант Рас Нассібу з чолобитнею. Юрба витала негуса окликами. Він зупинився у готелі Карльтон. Пополудне того самого дня відвідав його голова зборів Ліги Націй, представник Греції Політіс.

КІНЕЦЬ АБИСИНІЇ В ЛІЗІ НАЦІЙ?

РИМ, 26. 6. ПАТ. У звязку з вістями, буцімто між Францією та Англією дійшло до порозуміння в справі счеркнення Абисинії з листи членів Ліги Націй, міністерство преси і пропаганди стверджує, що італійський уряд нічого не знає про таке порозуміння.

НАЦІОНАЛІСТИЧНІ ЗАВОРУШЕННЯ В РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ, 27. 6. ПАТ. Націоналістичні групи викликали нові авантюри на передмістях Букарешту, нападаючи на прохожих, що відмовлювались від вилегітимування і далі недопускали до розпродажі в кіосках часописів „Адеверул" і „Дімінеаца", що мали просовітське забарвлення.

НЕВТРАЛЬНІ ДЕРЖАВИ ЗА ПРИПИНЕННЯМ САНКЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 26. 6. ПАТ. Радили тут делегати сімох держав т. зв. невтральних, а саме Швеції, Данії, Норвегії, Голяндії, Фінляндії, Еспанії та Швайцарії і рішили не противитися припиненню санкцій. Рівночасно рішили не погодитися на признання анексії Абісинії.

СТРАЙКИ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 27. 6. ПАТ. В Гаврі почали робітники пристаневих доків окупаційний страйк.

ЗАВОРУШЕННЯ В КАЇРІ.

КАЇР, 27. 6. ПАТ. В часі маніфестації фашистівської молоді „зелені сорочки" в Каїрі прийшло до сутичок з вафдистами. Бесідники „зелених сорочок" протестували проти закидів премієра Нагас-паші, начеб їхня партія була на удержанні чужої держави. В сутичці було багато ранених обох організацій і поліцистів.

—о—

ЛІКВІДАЦІЯ ДИВЕРСАНТІВ.

КРАКІВ, 26. 6. ПАТ. Відділи поліції стрінули в околиці Зубжици останки диверсійної банди Добошинського. Виязалася стрілянина. Один із диверсантів Юзеф Махно убитий.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

7 днів темниці за українську мову.

Під увагу вищих військових чинників.

13. травня ц. р. в Камінці Струміловій ставав до війська студент університету Никифор Фік. Коли після оглядин треба було підписатись на протоколі, п. Фік підписався по українськи. Престрашений цим сержант відразу побіг з рапортом до команданта П.К.У. Звився п. командант підполковник Ґ. та зажадав від Никифора Фіка вияснення, чому він допустився такого злочину, як підпис по українськи. Українець-студент чемно відповів, що уважає український підпис на документах правно важним та що нема закону, що забороняв би український підпис. Однак п. підполковник гостро по військовому наказав студентові підписатись по польськи. Никифор Фік виконав цей приказ. Здається, на цьому і кінець усій прикрій справі. Ні — це було лиш її початок. П. підполковник уважав потрібним довести про це до відома адміністрації. Віцестароста п. П. скористав з нагоди, щоб виявити своє обурення на привязання українців до рідної мови і після розмови п. підполковника з п. віцестаростою на Никифора Фіка впала сувора кара: 7 днів військової темниці.

Що з того, що в інших випадках підпис українською мовою держава вважає важними, ось хоч би на векслях чи у скарбових урядах, коли треба... гроші стягнути від українців — колиж інтелігентного українського юнака кличуть до зброї, щоб готов був віддати найдорожче, що має, — життя своє — за державу, то одночасно відбирають йому право до того, що найсвятіше у людини. І це все у добі т. зв. нормалізації польсько-українських взаємин.

Тому, що такі випадки множаться саме у цій „нормалізаційній" добі, добре було б дістати якесь вияснення від центральних військових чинників: чи вони апробують цю тутешню практику, чи осуджують її і протиставляться їй відповідними наказами?! У цій справі пос. В. Кузьмович зголосив інтерпеляцію у соймі дня 26. червня ц. р.

Зїзд українського вчительства.

Звіт з XXXI-го Звичайного Загального Збору відпоручників Товариства „Взаїмна Поміч Українського Вчительства".

У днях 25. і 26. червня ц. р. відбувся Загальний Збір делегатів Окр. Відділів станового учительського Товариства „Взаїмна Поміч Українського Вчительства". В дні 25., в салі „Укр. Бесіди" в годині 15-ій відбулась т. зв. приготовна конференція відпоручників Окр. Відділів (по 1 з кожного), на якій обговорено справи ділові Товариства за ввесь звітовий час та обмірковувано технічний бік переведення пленуму Загального Збору.

Властиві Загальні Збори відбулися в дні 26. в салі Реміснинчої Палати.

Вони розпочалися поминальним богослуженням за померших членів Товариства, в годині 8. рано в Успенській церкві. На зборах було 98 відпоручників Окр. Відділів, 98 членів-гостей та 4 представників української преси.

Збір відкрив голова Товариства п. Іван Лилик короткою промовою, яку завершив згадкою про померших членів Товариства, а їх память вшанував Збір одномінутовою мовчанкою. На внесок одного члена на початку нарад рішено однодушно вислати привіт від українського вчительства Президентові Річипосполитої з нагоди 10-літнього перебування при кермі держави. Після того голова Зборів покликав пп. Романа Коссара і Ярослава Кузьмова на секретарів та 2 скрутаторів в особах пп. Казанівського Володимира і Стевчака Івана. Відтак іменем Верифікаційної Комісії п. Семчишин Луць ставить внесок прийняти протокол з попереднього Загального Збору без відчитування, що й сталося.

Комісії-матки на Зборі не вибирано — бо вона вже була вибрана на згаданій конференції попереднього дня, тому голова покликав лиш 3 членів з Загальних Зборів до Комісії внесків. Звідомлення за діловий рік було друковане в органі Товариства. Голова Т-ва п. Іван Лилик обговорив і насвітлив статті, що появилися в українській пресі перед Заг. Зборами та зокрема присвятив багато уваги статті п. н. „Українське вчительство на розпутті", що походила з учительських кол та яку друкувало „Діло" в чч. 136-138. Промовець опрокидував деякі уступи тієї статті, вказуючи, що наведені в ній натяки та обвинувачення торкаються попередньої Управи ще з року 1932-33 а не теперішньої; запевнив, що він як голова Товариства, старається деякі аномалії, які бували попередніми часами, усувати та що орган Товариства містить на своїх сторінках доволі статтей на організаційні теми і торкається теж деяких недомагань в ділянці суспільної праці вчительства. Промовець порівнював стан членства передвоєнного зі станом теперішнім і торкнувся теж репрезентаційної системи, випадаючи її конечність тим, що всі центральні установи завели таку систему і вона показується доцільна. Голова Т-ва спростував теж кілька інших

закидів, висунених у пресі. М. і. щодо ліквідації „Учительської Спілки" та звязаної з тим страти поверх 100.000 зол., голова заявив, що та справа полагоджена авторитетними чинниками як Ревізійний Союз та торговельний суд. Відчитанням привітів від п. Сірополка з Праги і п. Ющишина зі Львова закінчив предсідник Зборів свою промову.

Представник Контрольної Комісії п. Михалевський склав звіт з переведеної провірки і поставив внесок на признання Головній Управі довіря.

У дискусії, яка відтак вивязалася, перший забрав голос посол Д. Великанович, який запропонував вислати привітну телеграму Митрополитові Шептицькому з нагоди його 35-ліття на митрополичому престолі (прийнято акламацією), після чого зясував дуже річево справу оборони інтересів народнього вчительства У. П. Р-ою на форумі сойму як теж і в поодиноких урядах. Торкнувся теж української преси, яка не все може допомагати справі оборони вчительства, а то через брак матеріялів, що їх повинні давати самі вчителі, які — на жаль — втримують слабий звязок з редакціями газет.

У дальшій дискусії забирало голос кільканадцять промовців, з яких чимало промовляло незвичайно річево, торкаючись не лиш звіту та справ, порушених пресою, але наскрізь обективно обговорюючи ситуацію, яка витворилася на терені станової організації. Розбіжність думок серед членів ВПУВ находила вислів у палких окликах.

На замітки деяких промовців давав вияснення директор ВПУВ п. Андрій Зелений, який головно полемізував з виводами п. Михайла Сухого; промовець вияснював деякі питання, звязані з видаванням „Учит. Слова" та справу „Оселі" у Ворохті; резигнацією зі свого становища закінчує свої виводи.

Голова Зборів п. Лилик реасумуючи хід дискусії просить Збори, щоб вони вибрали спеціяльну комісію, яка малаб провірити всі закиди, піднесені проти Управи Товариства у пресі. Після вислову Управі Товариства довіря, приступлено до вибору трьох членів Головної Управи. Вибрані: Дмитро Великанович, Денис Петрів і Іван Стевчак на час трьох літ. На заступників вибрано: Дутка Мирона, Геву Михайла, Василишина Івана і Шубертівну Юлію на час 1 року. До Контрольної Комісії вибрано: пп. Петра Снилика, Івана Тогана й Івана Михалевського як членів, а п. Теофіля Скаленого, як заступника. Мировий Суд вибрано в тім самім складі, як був у попередньому звітовому році.

Посол Великанович зголосив зречення з вибору його членом Головної Управи, мотивуючи своє рішення тим, що в Головній Управі нема ні одної представниці-жінки і тому в користь товаришок ставить свій мандат члена Головної Управи, чого Загальний Збір не прийняв до відома, висказуючи послові Великановичеві оплесками своє признання і вдоволення з його вибору. Збори не прийняли також і резигнації дир. Андрія Зеленого.

Справу буджетового прелімінаря на рік 1936 реферував п. Генрих Коваль. Звідомленням Комісії внесень та співом національного гимну — покінчилися Збори в годині 6-ій вечором.

ПРИСУД ЗА ПОДІЇ У ПШИТИКУ.

РАДОМ, 26. 6. ПАТ. Окружний суд у Радомі проголосив осьтакий присуд на винуватців за події у Пшитику. Обвинуваченого Леску засуджено на 8 літ тюрми, Кіршенцвайга на 6 літ, Фридмана на 5 літ, Зарихту Щепана на 1 рік, Капперського Ваплава на 1 рік, Й. Пітлевського на 1 рік, Ольшевського на 10 місяців, Влязла на 8 місяців, Фельдберга на 10 міс., Зайда на 6 міс., Стшалковського й Вуйціка по 6 міс., Бугайчик 8 міс., Косец, Кубяк, Гоніг, Фершт, Кренбель на 6 міс., Лега, Банда на 8 міс., оба Фльорчаки, Пеньовський, Питлевський, Ткачик, Раек, Зелінський, Стемпень, Кшос, Каспшак і Квєтневський по 6 міс., Будзік, Стшалковський, Жебрак, Банкевіч — 8 міс. Деяким обвинуваченим суд припинив кару на 2 роки.

По проголошенню присуду оборонці звернулися до суду з проханням тимчасово звільнити деяких обвинувачених, зокрема тих, що дістали найменші кари. Суд частинно прихилився до внесків оборонців.

В цьому місяці не забуваймо про стрілецькі могили й українських інвалідів!

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ЦУКРОВАРНЯ І НАШІ ФІРМИ.

Як нас повідомляють, будова тернопільської цукроварні вже актуальна. Відомо, що в руках наших плянтаторів є около 25 прц. акцій. Треба сподіватись, що відповідні чинники візьмуть під увагу цей факт і притягнуть до співпраці при будові також українські фірми.

ШКІРНИЦТВО І КУШНІРСТВО В УГНІВЩИНІ.

Угнівщина славна своїм шкірним і кушнірським домашнім промислом здавендавна. Тамошні шевці достарчають широкій околиці чобіт (понад 10.000 пар річно), а кушнірі кожухів. Тепер роблять угнівці заходи, щоб поширити свої вироби на всю нашу національну територію в Польщі. Їх організатором став тепер абс. техн. Ярослав Булка, а суттєвим змістом завдань організації є: взути українського селянина, робітника, міщанина, спортовця, тощо без чужого посередництва. Угнівці продають також різні роди шкір для взуття (з чого повинні користати наші шевці), а також виправляють дешево овечі, козячі, песячі й інші шкірки. З уваги на брак сирівця і залежність від жидівських лихварів — угнівці хотілиб наладнати доставу сирівця від наших кооператив.

Польська хроніка.

ПРОФ. ТАЙЛЬОР СТВЕРДЖУЄ НЕПОТРІБНІСТЬ ДЕВАЛЮАЦІЇ У ПОЛЬЩІ.

Відомий економіст, професор познанського університету Едвард Тайльор виголосив у Познані відчит про сучасну валютову ситуацію в Польщі. В відчиті виступив він м. ін. проти всіх помислів „накручування конюнктури" шляхом великих державних інвестицій. Відтак обговорив широко справу девалюації. Він ствердив, що девалюація при теперішнім запасі золота в емісійнім банку грозить тим, що буде неможливо опанувати курси, а також грозить звишкою цін, як першим наслідком девалюації. Вимагалаб вона теж девізових обмежень. Отож нема потреби — на думку проф. Тайльора — переводити девалюацію, а треба тільки після девізових обмежень протиділати звишковій тенденції цін і курсів. Коли це не вдасться, то девалюація буде конечністю. В закінченні прелегент заявився за звишкою й еластичністю відсоткової стопи, як за найкращою зброєю при охороні стійкости валюти.

„ЧОТИРОЛІТКА" В РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛЯНУ ПУБЛИЧНИХ ІНВЕСТИЦІЙ. — ФІНАНСОВІ ЗАСОБИ ТА НЕБЕЗПЕКИ.

Заповіджена мін. Квятковським реалізація великого пляну публичних інвестицій впродовж 4 років („чотиролітка") вимагає около 1.800 міл. золотих. Видатковані на цю ціль квоти зростати будуть постепенно. В першому році передбачено присвятити інвестиціям 340 міл., а в останньому 590 міл.

Фінансові засоби мають достарчити: „штивний ринок" 500—600 міл., Фонд Праці 150—200 міл., державний буджет, залізниця і почта — около 400 міл., кредитовий державний апарат 300—400 міл., пляннована нова інвестиційна позичка 200—300 міл.

На стан краєвої продукції — як зазначують „Вядомосьці Фінансове" — видаток кількасот міліонів золотих річно буде мати значний вплив. Консервативний „Час", обговорюючи програму мін. Квятковського — зазначує, що виконання інвестиційного пляну матиме вплив на рух цін і платень, на буджетову і валютову ситуацію. Звишковий рух цін збільшить річеві видатки в буджеті, а звишковий рух платень — особові видатки в буджеті. Збільшені податкові впливи ледви чи скомпенсують збільшені видатки. Також на валютовому відтинку виринуть нові трудноші. Інвестиції вимагатимуть сильнішого ввозу заграничних артикулів при змешеній конкуренційности польських артикулів на заграничних ринках (звишка цін). Усе те комплікує далекойдучі замисли польського уряду.

НОВЕ ВЕКСЛЕВЕ І ЧЕКОВЕ ПРАВО ВІД 1-го ЛИПНЯ Ц. Р.

Вже на днях стає актуальним нове векслеве і чекове право, пристосоване до женевських ухвал з 1930. і 1931-го року. Приписи нового закону в цілости не дуже ріжняться від кодифікації з 1924-го року, та проте містять деякі суттєві новини чи зміни. Загострені карні санкції напр. за виписання чеку без покриття, заборона виставляти чек з датою пізнішою, невідомий досі в Польщі чек „захрещений", розширення прав векслевого довжника щодо закидів проти посідача вексля, загострення приписів дотично вексля „ін бянко", і т. ін. — це все речі, які вимагають того, щоб звернути увагу на новелізацію векслевого і чекового закону. Недавно вийшла з друку по польськи праця А. Д. Щигельського „Право вексльове і чекове", де між іншим усистематизовані добре судові оречення.

НЕПОДІЛЬНІСТЬ ХЛІБОРОБСЬКИХ ВАРСТАТІВ ПРАЦІ ШЛЯХОМ ДО ОЗДОРОВЛЕННЯ СЕЛА.

Перенаселення села і звязане з тим усе більше дроблення земельної власности, що веде до небезпечно більшаючої нужди хліборобів — це переважна проблема, яка чекає своєї розвязки в Польщі та зокрема в нас. Одною із таких розвязок, видвигненою наново в недавному рефераті в Познані інж. Здзярським, є неподільність рільних господарств. Треба зазначити, що справу майорату видвигнули познанські посли теж на терені сенату. Прелегент інж. Здзярський згадав, що зміна спадщинного права в напрямі майорату далаб польській торговлі, ремеслу і промислові нові численні кадри людей, яким мусілиб сплатити уділи ті, що обіймалиб цілу спадщину. Сплата малаб відбуватись заставними листами, платними впродовж 25—30 років.

Світова хроніка.

КОЛЬОНІЯЛЬНЕ ПИТАННЯ НІМЕЧЧИНИ Й ІНШИХ ДЕРЖАВ.

Дві держави розвязали важне для них питання кольоній збройним шляхом. Італія, заволодівши столицею Абисинії, проголосила „італійську кольоніяльну імперію". Японія заняла Манджурію і — згідно з найновішою урядовою еунціяцією — рішила переселити туди в недалекому часі 5 міл. японських родин. Обі згадані держави здобули вже терени потрібні їм для кольонізації й експльоатації сирівців. Залишилась ще Німеччина, яку позбавлено після великої війни ріжних кольоній в сумі на 2.640 тисяч кв. кільометрів. Для Німеччини кольоніяльне питання є все ще відчинене. Почінаючи від першого видвигнення постуляту звороту кольоній перед трьома роками (відома заява Гуґенберга в Льондоні) і від дещо пізніших деклярацій Гітлера та Ґебельса та кінчаючи рефератом мін. фінансів графа Шверін-Кросіга, виголошеним на днях у нім. Світово-Господарськім Т-ві, — німці скрізь і всюди підкреслюють пекучість цієї кольоніяльної їх болячки. У великодержавних центрах розглядають справу того, чи доцільно залишити невеличкі народи (бельгійський, голяндський, португальський) при теперішнім їхнім стані кольоніяльного посідання. Спосіб господарення цих народів у кольоніях і розміри експльоатації сирівців укупі зі слабою кольонізаційною акцією — викликують поважні застереження міцніших держав. Через те виринає можливість нового поділу кольоній. Готується до нього і Польща. Орган Ліги Морської „Морже" постійно пропагує справу приділу кольоній Польщі. В останньому числі (за червень) теж читаємо про те, що „великою метою і змаганням є здобути для Польщі кольонії"...

КРУТІ ШЛЯХИ ФРАНЦІЇ В БОРОТЬБІ З ГОСПОДАРСЬКИМИ ТРУДНОЩАМИ.

Теперішній уряд Франції є еманацією суспільних низів, а через те і до господарських справ підходить з точки інтересів широких народніх мас. Однак спроби усунути господарські труднощі не підходом зі сторони продукції, а підходом зі сторони консумції, виявляють (а ще більше виявлять унедовзі) суперечности, які ледви чи можна буде побороти. Заповіджені і частинно вже реалізовані соціяльні реформи — це нові небезпеки для буджету, для торговельного білянсу і для валюти. „Все залежатиме від довіря народу" — заявив пресовим робітникам новий мін. фінансів В. Оріоль. Цим себе потішають сучасні володарі Франції.

В. Н-вич.

Польща припинює санкції.

Мін. Бек переслав предсідникові Ради Ліги Націй письмо, в якому виясною становище польського уряду у справі санкцій.

Тому, що санкції, які мали бути засобом до стримання італійсько-абісинської війни не осягнули своєї ціли і покінчилися колективною невдачею, а стосувати їх далі в карнім характері це противилось би арт. 16. договору, польський уряд набрав переконання, що санкції стратили свою рацію істнування. І тепер польський уряд повідомляє інших членів Ради, що свої рішення, звязані з арт. 16. договору уневажнює. Рівночасно польський уряд запевнює, що збірна невдача не ослабить нічим відношення Польщі до всіх зусиль Ліги Націй.

Цього самого дня мін. Бек мав ще конференцію із предсідником Ради Ліги Націй мін. Іденом.

Коли Італія вернеться до Ліґи Націй?

26. ц. м. відбулося в Женеві засідання Ради Ліги Націй у замкненім гурті. Проводив мін. Іден. Він відчитав письмо італійського мін. закорд. справ Чіяно, де італійський міністер виясною, чому в теперішній сесії Італія не бере участи. Зі змісту листа виходить, що Італія вернеться до Женеви тоді, коли женевські рішення підуть по її думці, т. зн., коли Л. Націй припинить санкції.

Деякий заколот у дружній атмосфері засідання спричинили делегати Чіле й Португалії, які ненадійно зажадали в імені своїх урядів, щоб Рада Ліги зразу почала обговорювати реформу договору Ліги Націй. В найгіршім випадку справа ця малаб опинитися у вересні на бажання делегата Чіле — на деннім порядку.

Всі інші держави протиставилися жаданням делегатів Чіле й Португалії і у справі реформи договору Ліги Націй Рада нічого не вирішила.

Не визначено теж денного порядку і навіть не вирішено, коли відбудеться прилюдне засідання. Справою абісинсько-італійського конфлікту і скасуванням санкцій займуться Збори, а постанови конференції льокарненських держав признано... ще покищо за незрілі до нарад Ради.

Великий процес ОУН у Львові.

ДВАЦЯТЬТРЕТІЙ ДЕНЬ ПРОЦЕСУ.

Як наші читачі вже знають, у пятницю промовляв як останній оборонець **проф. д-р В. Старосольський.** Ця промова і своїм глибоким змістом і гарним стилем та формою зробила дуже сильне враження. Хід думок промови такий:

Бороню пятьох підсудних. Дуже характеристична річ у цьому процесі, це признання. Є гурт підсудних, які відразу, непримушені до того, кажуть: так я належав до ОУН, так я був учасником чи справником цього чи іншого вчинку. І є гурт підсудних, які заперечують. На цьому процесі істнує такий внутрішний приказ, який примушує всіх, що до ОУН належали, явно до цього признатися. Тому без ризика можу сказати, що хто в цій салі і на цій розправі каже, що до ОУН не належав, то в дійсности так було. З цього погляду мої клієнти дуже маркантно розставлені на цій лінії, яка веде від точки абсолютної непричасности до ОУН, аж до того місця, де починається ця організація. З одного боку Федаківна та Ярош, далі Коцюмбас, який може обтерся об організацію і вкінці Ярослав Стецько та Володимир Михайло Янів, які ясно без ніяких застережень, багато більше навіть, як мусіли, сказали, що належать до ОУН.

Щодо приналежности обох перших моїх клієнтів, нема і не дала розправа ніяких доказів.

Щодо Коцюмбаса, то прокуратор влучно назвав його резервою ОУН. З резерви до чинної служби покликати хіба тепер ОУН не може. Це не війна. Тільки активна участь може бути карана, ніколи резерва. Резерва — це ніщо інше, як тільки вичікування і якщоб хтось хотів карати Коцюмбаса, то мусить заждати аж він буде покликаний до чинної служби.

Стецько і Янів призналися, що належать до ОУН. Мушу підкреслити, що призналися абсолютно нічим не примушені. Ні роки вязниці, ні самота, ні слідство не заломили їх. — Кожний з них мовчав тоді, коли все здавалося впливало на те, щоб вони призналися. Призналися тут, хоч ані проти одного з них нема найменшого доказу щодо їх участи в ОУН. У слідстві, ще заки я пішов до них до вязниці, обзнайомився з актами, з усім, що до них може відноситися і вийшла — нуля. Але вони прийшли тут на розправу і так, як мені у вязниці ще заповіли, заявили тут: так належу до ОУН. В організації займалися один і другий ідеольоґією українських націоналістів. Одначе всупереч волі обох підсудних я буду просити, щоб їх звільнили. Так! Можу і мушу, бо, як рідко коли, можу говорити про своє переконання і про те, що є святим мого світогляду.

Страшна правда життя: ділати легко, думати тяжко, ділами відповісти на положення, на дійсність, молодій генерації психольоґічно багато лекше, навіть, щоб це життя коштувало. Зате важко шукати її духовою творчістю відповіди на ці питання. Маю право і обовязок сказати, що з усіх тих обовязків, які брали на себе молоді українці, вони належать до тих, що вибрали найтяжчий обовязок, на який дуже тяжко рішитися, головно молодій людині, знайти розумне розвязання цієї страшної критичної ситуації, яка істнує для цілого світа, а для української нації зокрема. Щоб зле мене не зрозуміли, я скажу, що оба мої клієнти напевно запротестувалиб, колиб я в цій їх праці шукав способу зробити їх менше винними у ваших очах, або колиб я у тім їх виборі шукав оправдання, або казав, що те, що вони пробили, не вяжеться з революційною роботою ОУН. Напевно запротестували би. Вони стали ідеольоґами українського націоналізму і засадничо вони є відповідальні за істнування і за те чим є ОУН. Але це не звільняє мене і вас — кожний момент мати перед очима. Возьмім хочби статтю Стецька (Орловський), писану на тему „Боротьба для боротьби, чи змагання за вартости", яка глибина міститься в цій темі, як далеко старався автор сягнути в життя. Дальше стаття під наголовком „Національні вартости — це вартости етичні", знову інша стаття про „Етичний зміст націоналізму". Вважаю, що праця думки, праця глибокої думки, праця звернена на те, щоб зрозуміти життя, щоб розвязати його найскладніші проблеми, така праця без огляду, в якій констеляції вона не буляб ведена, не може бути карно суджена. В імя засади, з якою напевно погоджується світ великої думки, прошу — навіть проти волі обох підсудних: Стецька та Янова — звільнити.

ОСТАННІ СЛОВА ПІДСУДНИХ.

Тому що прокуратор у пятницю пополудні не реплікував, 10-ох підсудних скористало з останнього слова. І так **підс. Ярош** говорив, що в слідстві сказав усе, що знав і те саме потвердив на салі розправ. Заявив, що невинуватий і просив взяти це під увагу.

ПРОТИ НЕСОВІСНИХ ІНФОРМАЦІЙ „ЕКСПРЕСУ ВЕЧОРНОГО".

Підс. Равлик сказав: „Експрес Вечорни" з 27-го ц. м. написав, що Равлик по промові свого оборонця встав і заявив, що „щойно мій оборонець переконав мене в тому, що я невинуватий, бо досі я цього не знав". Стверджую, що такої ситуації не було й не могло бути. Зрештою всі бачили, що безпосередньо по промові мого оборонця д-ра Горбового забрав голос д-р Гриньовський і не може бути мови навіть про те, щоб я таку заяву склав. Далі Равлик виказав на основі самих зізнань Макарушки те, що сам підсудний не був тією особою, з якою мав до діла Макарушка і про яку згадував у слідстві.

ПІДС. РАВЛИК НЕ ВИНЕН.

Підс. Макарушка ще раз склав по мужеськи заяви, що підс. Равлик не винен. Як відомо — говорив Макарушка — я обтяжив у слідстві зовсім невинну людину. Цією людиною є підс. Равлик, з яким я вперше стрінувся на судовій салі. Я вже раз переживав трагедію людини, яка обтяжила невинну людину. З огляду на те, що передо мною довгі літа вязниці, я прошу зняти з моєї совісти той тягар, яким є свідомість, що я обтяжив невинну людину.

ІДЕАЛ МОГО ЖИТТЯ.

Підс. Мигаль: Працюючи в ОУН, я працював для відродження української держави. Ця праця була для мене всім змістом та ідеалом мого життя.

ПІДС. ШУХЕВИЧ ЗОВСІМ НЕ ВИНЕН.

Підс. Підгайний: Спершу виясню справу замаху на А. Крушельницького. Не було тут ні моєї вини, ні заслуг, що замах відкликано. Я справді з чисто технічних причин відложив був замах на якийсь час, але опісля провідник його зовсім відкликав і сказав, що він уже неактуальний. Хотів би я, щоби моє заломання у слідстві не кинуло найменшої тіни на ідею... Те, що я заломився, було виявом інших, чисто егоїстичних мотивів. До панів суддів присяглих маю лише одно прохання: Романа Шухевича обвинувачують за вчинки, які я виконав.

СЛУЖБА УКРАЇНІ.

Підс. Мацак: Метою свого життя вважаю лише службу Україні. Україна була й є для мене такою великою, такою святою, що для неї не лише жити, але й вмерти є замало. Я хотів у боротьбі за українську державу, за визволення українського народу з неволі, в боротьбі за новий соціяльний лад, за соціяльну рівність, за Україну без холопа і без пана знайти ціль і своє щастя...

Підс. Спольський: Я працював в ОУН з повною свідомістю доцільности і правильности її політичних метод. Тому вповні відповідаю за оцю свою працю... Я заломився у слідстві внаслідок фізичних і психічних переживань...

Я ВОЛІВ БИ НИНІ НЕ ЖИТИ...

Підс. Малюца: Кожна ідея мусить витримати пробу смерти... Я виступив із відомою заявою у варшавському процесі, яку тут відкликую. Я заломився з особистих причин. Нині я знаю, що я заломився і несу та поноситиму всі наслідки цього заломання...

Предс.: Цього не треба.

Малюца: В кожному випадку волів би нині не жити, як мати за собою такий вчинок.

СТЕЦЬКО ПРО СВОЮ ІДЕОЛЬОҐІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ.

Опісля довшу заяву склав підс. Стецько у справі своєї діяльности в ОУН. Підкреслив, що тут добровільно признався до приналежности до ОУН, що працював в ідеольоґічному рефераті як його провідник, був редактором „Бюлетину", офіційного органу краєвої екзекутиви ОУН, редактором органів української молоді „Юнак" та „Юнацтво". Прокуратор подав тут, каже Стецько, що я затроював своєю публіцистичною діяльністю душі української суспільности, зокрема української молоді. Підс. Стецько

опрокидує цей закид. Згадав, що писав на теми ідеольогічно суспільні, політичні, на теми етики і т. д. У своїх публіцистичних працях видвигав ось що: Оцінюючи нинішнє положення взагалі і дійсність, яка істнує в українській суспільности та на українських землях, поставив я тези того порядку: що сьогоднішній зміст життя узмістовлюється в тому, що ідеалом людини є національно-суспільний ідеал. Національно-суспільну працю не вважаю заслугою окремих людей, але як обовязок кожної людини. Я кажу, що всім змислом життя мусить бути національно-суспільний ідеал. Вияви егоїстичного моменту в суспільному житті мають стати щонайвище негативним ухилом від національно-суспільного ідеалу життя кожної одиниці. Цього не можна оцінити як затроювання душ суспільности. Якби серед польського народу таку ідею проголосив хтось, певно не мав би відваги прокуратор так оцінити її. Мій обор. проф. Старосольський зазначив, що я зокрема розглядав соціяльний зміст українського націоналізму. Як редактор „Бюлетину" та як редактор „Юнака" й „Юнацтва", організованих для молоді, я містив у них статті м. ін. про соціяльний зміст українського націоналізму.

При оцінці розвязки соціяльного питання можна узмістовити його в 4-ох точках, а саме: національний момент, момент безкласовий, момент етики та момент праці. Я твердив, що єдина праця рішає про вартість людини, і що єдино суспільна справедливість може бути критерієм у вирішуванні соціяльної проблеми. Я твердив, що в національних рямках кожна одиниця може знайти змисл життя. Я видвигнув при цьому у розвязці економічного питання, що вимогою соціяльної справедливости є передання без викупу землі усіх без ріжниці поміщиків на власність українського селянства та копалень на власність українському робітництву, передання без викупу землі з московських колективів на власність українського селянина; те саме щодо фабрик і копалень на власність українського робітника на східно-українських землях." Це одна з важливіших точок справи розвязки української суспільної проблеми. Я видвигав ідею нового суспільного порядку. Тим новим суспільним порядком має бути ідея солідаризму професій, не кляс в економічному розумінню, бо українська суспільність є безклясовою суспільністю людей праці. Чи такі думки й ідеї можна назвати затроюванням душ української суспільности і молоді?

ІСТОРИЧНА МІСІЯ УКРАЇНИ.

Далі я видвигнув у своїй діяльности тезу, що Україна повинна стати ідейним, моральним і культурним центром, довкруги якого повинні осередкуватися змагання інших поневолених народів. Україна має бути їх ідейним і моральним провідником у їх визвольних змаганнях.

Призадумуючись над долею цілого українського народу, я підкреслював соборність: ідейну, психольогічну і моральну та соборність політичних змагань. Чи це можна назвати затроюванням душ української суспільности і молоді?

На питання проф. Старосольського я сказав, що писав і про українське право, про те, чи право бездержавного народу істнує й обовязує членів його чи ні. Я прийшов до висновку, що воно істнує. Бо твердю, що право істнує тоді, коли його психольогічно і морально визнають члени даної суспільности. Визнаю, що істотним моментом права є признання його даною суспільністю. Не є суттєвим моментом права примус, фізична сила. Керуючись цим мотивом я з правного й ідейного огляду робив те, що робив.

Я виконував мій обовязок, який мені диктувала моя приналежність до української суспільности. **Я визнаю, що українська держава істнує, істнує потенціяльно в серцях українського народу. Не істнує покищо реально, але істнує морально, істнує і правно в наших душах.** Змислом мойого цілого життя було, є й буде: Україна вільна, Україна без хлопа і без пана. Я вірю в перемогу...

Предсідник: Маєте себе боронити, не обвинувачувати.

Стецько: Це останнє мое слово до українського народу з цієї салі.

ТУГА ЗА НОВОЮ ВІРОЮ.

Підс. Янів: Я не хочу боронити своєї особистої волі, хоч як цінна вона для мене. Не буду боронити тому, бо я визнаю той світогляд, який знає боротьбу, який розуміє, що в боротьбі є перемоги і невдачі на шляху до реалізації моєї віри. Хочу боронити своїх ідей, своїх думок, своїх поглядів, які як одна частина складаються на мою діяльність, що була частинкою діяльности ОУН. Якщоб я міг вповні вияснити тут свої погляди, думаю, що не можна було би сказати про мене, що я затроював душі української суспільности й української молоді. Всім булоб ясно, що моя діяльність є свого роду конечністю. Я застановлявся і діяв свідомо. Розглядаючи завдання, які маю виконати, я вважав, що тільки цей шлях є єдино правильним шляхом і що ним мушу йти. В своїй діяльности старався я завжди про одне, щоб кермуватися тим, що римляни називали „віртус". І тому, щоб дати доказ, що не хочу бути нечесним супроти тих людей, яким я висказував свої погляди, я тут на цій салі виразно заявив, що належу до ОУН. Ясно, моє становище випливало з великої віри, передовсім з віри в українську націю, в її право до життя суверенного, самостійного, а дальше з віри в післанництво української нації. Уважаю, що сьогодні є саме той момент, який Шпенглер передбачив у своїх творах, що сьогодні упадають віри, захитуються давні культури і світ бажає чогось нового, нової віри. Уважаю, що боротьба української нації за самостійність не є тільки боротьбою за здійснення нової правди, нового життя, нової релігії. Сьогоднішня боротьба української нації, нпр. з Москвою є не тільки боротьбою з виявами московського імперіялізму, не тільки боротьбою з московським духом, не тільки з большевизмом, який є лише формою поневолювання української нації, але ця боротьба є одночасно боротьбою з ідеєю комунізму, який затроює нинішній світ, нинішню культуру. Коли нині давні віри, давні релігії захитані — вважаю що обовязком української нації було, є й буде створити нову віру, віру українського націоналізму, релігію, побудовану на глибокій вірі в українську націю, що в будучій українській державі поведе людство у світле майбутнє і створить зовсім нові закони і новий змисл життя. До того, щоби зреалізувати нашу віру, треба великого нап. обєднання і треба великого напруження всіх сил української нації. І я мушу сказати, що сьогодні моя совість щодо української нації спокійна. Я вважаю, що коли ми є кість від кости, кров від крови української суспільности, так і українська суспільність буде духом від нашого духа.

ВИЯСНЕННЯ ДЕЯКИХ СПРАВ.

Підс. Бандера: Прокуратор сказав, що на лаві підсудних засідає гурт українських терористів і штаб. Хочу сказати, що ми члени ОУН не є терористами. ОУН огортає своєю акцією всі ділянки національного життя. Про ці акції мені не дали змоги говорити, навіть про мою власну діяльність. Тому я мусів обмежитися тільки до тих окремих фактів, які є предметом цієї розправи. Спершу дам вияснення деяких справ, яких прокуратор торкнувся.

Щодо ком. Кособудського, то в 1933 р. я дістав звіт від товаришів, які перебували у вязниці. В звіті говорилося, що ком. Кособудський пристосовує до українських політичних вязнів спеціяльні методи, пристосовує шикани, репресії і що вязні плянують перевести, як протиакцію, голодівку. Я дав приказ зібрати докладний матеріял і, маючи в руках докази, що ком. Кособудський не тільки організував, не тільки репрезентував, але й сам в першу чергу виконував ці репресії, я на проект голодівки не згодився і заборонив її, стоячи на становищі, що коли пристосовується терор до українських політичних вязнів, то невказане, щоб тягар боротьби з цим упав на плечі тих товаришів, які є безборонні і з якими адміністрація вязнична може зробити, що схоче. Я вважав, що організація має обовязок взяти цих товаришів в оборону і з цієї причини я дав приказ виконати атентат на ком. Кособудського. Суду не було. Я сказав лише, що організація судила тільки українців. Колиж йшло про представників польської держави, чи польських державних інституцій, то суду ми не переводили.

Щодо замаху на волинського воєводу Юзефського, то цей атентат мав те саме тло що і плянований атентат на куратора Гадомського і виконаний атентат на мін. Перацького. Воєв. Юзефський мав загинути не тому, як каже прокуратор, що хотів зближення обох народів, але тому, що метою цілої політики польського уряду, зокрема на Волині, яку репрезентував воєв. Юзефський, була державна і національна асиміляція українців.

СМЕРТЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ ЗРАДУ.

На дир. Бабія і Бачинського революційний трибунал видав присуд смерти за злочин національної зради. Прокуратор сказав, що я не переліг доказів вини дир. Бабія і Бачинського. Я навіть не старався цього робити, бо те, чи вони винні чи невинні, розглядав революційний трибунал, який на основі конкретних даних і матеріялів видав присуд. Я тільки подав тут ті злочини і провини цих людей, за які їх засудили. Кожний зрозуміє, що хочби з конспіративних оглядів я тут не міг переводити доказів вини цих людей. Ми стоїмо на становищі, що обовязком кожного українця підпорядкувати свої особисті справи і ціле життя інтересам і добру нації. Колиж хтось добровільно і свідомо співділає з ворогами в поборюванні і то фізичними методами українського визвольного руху, стоїмо на становищі, що за такий злочин національної зради належиться лише кара смерти. Суд, якщо ті суди кари смерти видав, мав мандат від ОУН.

УКРАЇНСЬКА ПРОБЛЄМА ТА ВЗАЄМИНИ МІЖ ПОЛЬЩЕЮ І СССР.

Третя справа — це справа протибольшевицької акції. Прокуратор сказав, що бодай побічним мотивом при вирішуванні атентату на совітського консуля у Львові було те, що організація хотіла зареагувати теж на наладнання польсько-большевицьких взаємин, що хотіла їх попсувати. Я сам про цей атентат рішив. Я дав приказ його виконати і заявляю, що абсолютно ми того моменту не брали під увагу. Не тільки з практичних, але в першу чергу з засадничих мотивів. ОУН у своїй політичній програмі відкидає орієнтацію на когонебудь . . . . . . ОУН відкидає концепцію відбудови української держави при нагоді польсько-большевицького конфлікту.

Взаємини польсько-большевицькі не можуть рішати про наші політичні розрахунки. Зрештою, з історії знаємо, що всякі такі концепції діставали в лоб і що коли йде про Україну, то Польща з Москвою завжди погодилися. Всі боєві акти, які розглядано в цій салі, є тільки фрагментом і то не цілої революційної, але навіть самої боєвої діяльности.

З розправи виходило, що ОУН зводить цілу свою діяльність в першу чергу і то головно до боєвої акції. Заявляю, що ні програмово, ні коли йде про кількість членів в поодиноких ділянках організаційної праці, боєва акція не є єдиною, не

є першою, але рівнорядною з іншими ділянками. Тому, що в цій справі розглядали атентати, що їх виконувала організація, міг би хтось думати, що організація не числиться з життям людини взагалі, але навіть з життям своїх членів. Коротко скажу: Люди, які ввесь час у своїй праці є свідомі, що кожної хвилини можуть утратити життя, такі люди як ніхто, вміють цінити життя. Вони знають його вартість. ОУН цінить вартість життя своїх членів, дуже цінить, але наша ідея в нашому понятті є така величня, що коли йде про її реалізацію, то не одиниці, не сотні, а навіть міліони жертв треба посвятити, щоб її зреалізувати. Вам найкраще відомо, що я знав, що наложу життям і відомо вам, що мені давали змогу те своє життя рятувати. Живучи рік з певністю, що я втрачу життя, я знаю, що переживає людина, яка має перед собою перспективу в найближчому часі життя втратити. Але впродовж цілого того часу я не переживав того, що я переживав тоді, коли висилав двох членів на певну смерть: Лемика і того, що вбив мін. Перацького...

Тут предсідник перервав підс. Бандері і він закінчив своє вияснення.

Вердикт присяглих суддів.

Вночі з пятниці на суботу запав важкий вердикт у справі 23-ох молодих українців і українок. По 5-ти годинній нараді присяглі судді вернулись в год. 12.45 на салю, де провідник лави присяглих п. Едмунд Райс відчитував аж до 2. год. вночі вердикт про вину підсудних.

Присяглі судді одноголосно 12-ти голосами потвердили вину Ст. Бандери за приказ до вбивства Я. Бачинського, невідомого учня VII. кл. гімн., дир. І. Бабія, большевицького консуля у Львові, ком. Кособудського і ред. А. Крушельницького; 11-ти голосами за приказ виконати замах на волинського воев. Юзефського і за приказ невідомій жінці, щоб підложила петарду в редакції та адміністрації час. „Праця", себто у друкарні Яськова.

Вину інж. Підгайного потвердили 12-ти голосами за намову Качмарського, щоб застрілив Бачинського у квітні 1934; за намову Мигаля у травні 1934, щоб застрілив Бачинського, за намову невідомої жінки, щоб підложила петарду у домівці час. „Праця", за намову Качмарського, Королишина і Мацейка, щоб застрілили Кособудського з тим, що опісля 12 голосами потвердили, що Підгайний відкликав цей приказ до вбивства ком. Кособудського і таким чином не допустив до цього вбивства; 11-ти голосами за те, що намовляв Качмарського, щоб заштетував в березні 1934 р. Бачинського і невідомого члена ОУН., до вбивства воев. Юзефського.

Вину Р. Мигаля потвердили 12-ти голосами за те, що: 31. березня стримував Бачинського, щоб влекшити Качмарському його вбивство; у квітні 1934 р. заманив Бачинського до городу Косцюшка, де Качмарський мав його вбити; з кінцем квітня і з початком травня 1934 заманив Бачинського спільно з Сеньковим і Зарицькою на вул. Кадецьку, де Бачинського мали вбити; 9. травня 1934 спільно з Р. Сеньковим застрілив Бачинського; у липні намовляв Качмарського до вбивства дир. І. Бабія, що дав М. Цареві у липні 1934 р. револьвер, щоб він застрілив дир. Бабія; за розвідку щодо способу життя большевицького консуля; за розвідку щодо способу життя ком. Кособудського і за те, що влекшив невідомій жінці підложити у квітні 1934 петарду у друкарні Яськова таким чином, що переввів розвідку в цій друкарні. Одночасно присяглі судді заперечили 10-ти голосами, начеби відповідальність Мигаля у хвилині доконання згаданих проступків була обмежена, або він не міг кермувати своєю поведінкою.

Вину Е. Качмарського потвердили 12-ти голосами за те, що 31. березня 1934 завдав Бачинському кілька ударів штилетом; у квітні 1934 чатував з револьвером на Бачинського в городі Косцюшка; в липні 1934 намовляв Королишина до вбивства дир. Бабія; від квітня до серпня 1934 чатував з револьвером на Кособудського.

Вину К. Зарицької потвердили 7. голосами за те, що з кінцем квітня або з початком травня заманила Я. Бачинського на вул. Кадетську; 9-ти голосами за те, що довідувалася про розклад убікацій у друкарні Яськова; 6-ти голосами заперечили вину К. Зарицької, немов би вона слідкувала за ком. Кособудським.

Вину Р. Сенькова потвердили 12-ти голосами за те, що: належав до ОУН; заманив Бачинського на вул. Кадетську, стріляв до Бачинського і перевів розвідку у большевицькому консуляті; 10-ти голосами заперечили, начеб відповідальність Сенькова у хвилині виконання згаданих проступків була обмежена або щоби він не міг кермувати своєю поведінкою.

Вину О. Мащака потвердили 12-ти голосами за приналежність до ОУН і за намову Мигаля до вбивства дир. Бабія.

Вину І. Яроша потвердили 10-ти голосами за приналежність до ОУН, а 7-ма голосами заперечили, начеби брав участь у нападі на Бачинського 31. березня 1934 р.

Вину І. Малюци потвердили 12-ти голосами за намову Мигаля до вбивства дир. Бабія і ком. Кособудського.

Вину С. Рачуна потвердили 12-ти голосами за сфальшування документу тотожности і заперечили 8-ми голосами його приналежність до ОУН.

Вину Р. Шухевича потвердили 10-ти голосами за приналежність до ОУН і 11-ти голосами заперечили наче би він намовляв Лемика до вбивства большевицького консуля.

Приналежність до ОУН В. Свенціцької і слідкування за ком. Кособудським заперечили 6-ти голосами. Таксамо заперечили приналежність до ОУН А. Федаківної 7-ми голосами.

Вину О. Феника потвердили 9-ти голосами за приналежність до ОУН і за перехів моторику, який міг довести до вибуху.

Вину В. Івасика потвердили 11-ти голосами за приналежність до ОУН і за переховок моторику, який міг довести до вибуху.

12-ти голосами потвердили приналежність до ОУН: Я. Макарушки, О. Пашкевича, Я. Спольського, В. Янова та Я. Стецька; 9-ти голосами; В. Коцюмбаса; а 7-ми голосами д-ра Б. Гнатевича та І. Равлика.

Гробова тиша панувала на салі підчас відчитування вердикту. Підсудні приняли цей вердикт зі стоїчним спокоєм. Лише серця матерей та найближчих, які не зважаючи на дуже пізну пору, щеміли з болю, але і рідня зберегла спокій.

По відчитанні вердикту прокуратор домагався, щоб трибунал пристосував до підсудних кари, передбачені карним законом за дотичні провини, та, щоб до підс. Підгайного застосував злагіднюючі обставини.

В імени лави оборонців проф. д-р В. Старосольський просив, щоб трибунал при вимірі кари взяв під увагу злагіднюючі обставини. Обор. д-р О. Павенцький пригадав, що підс. Зарицьку засудили вже у Варшаві за тесаме, за що судять її тепер тут.

Тому, що ніхто з підсудних не забирав уже слова, предсідник наказав відвести підсудних зі салі. Одночасно заявив, що трибунал іде на нараду у справі присуду.

ДВАЦЯТЬЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Присуд.

На основі вердикту присяглих суддів предсідник відчитав у суботу в год. 6.50 вечором такий присуд:

СТ. БАНДЕРУ і Р. МИГАЛЯ засуджено на досмертну вязницю.

Інж. ПІДГАЙНОГО, Е. КАЧМАРСЬКОГО, Р. СЕНЬКОВА, І. МАЛЮЦУ та О. МАЩАКА по 15 років вязниці.

Слід згадати, що присуд на досмертну вязницю і кару по 15 років вязниці вимірив трибунал уже після пристосування амнестійного закону.

К. ЗАРИЦЬКУ засудив трибунал на 5 років вязниці, а на основі амнестійного закону зменшив до 2 і пів року вязниці.

Я. СПОЛЬСЬКОГО на 7 років вязниці, яку на основі амнестійного закону зменшено до 4 років і 8 місяців вязниці.

Я. МАКАРУШКУ на 6 років, яку зменшено до 4 років.

І. ЯРОША, О. ПАШКЕВИЧА, В. ЯНОВА, Р. СТЕЦЬКА, І. РАВЛИКА, О. ФЕНИКА ТА В. ІВАСИКА засудив трибунал по 5 років вязниці, яку то кару зменшив кожному з них на основі амнестійного закону до 2 і пів року вязниці.

Р. ШУХЕВИЧА, Д-РА Б. ГНАТЕВИЧА і В. КОЦЮМБАСА засудив трибунал по 4 роки вязниці, яку на основі амнестійного закону зменшив кожному з них до 2 років вязниці.

С. РАЧУНА засудив трибунал на 6 місяців вязниці, яку даровано на основі амнестійного закону.

В. СВЕНЦІЦЬКУ та Д. ФЕДАКІВНУ трибунал увільнив зовсім від вини і кари.

Всім засудженим зачислив трибунал слідчий арешт; деяким з них відобрав публичні права на 5 років, а деяким на 10 і засудив теж на заплату коштів.

Сентенцію присуду скінчив предсідник відчитувати в год. 8-ій вечором. Засуджені, рідня і численна публика, яка виповнила вщерть салю розправ, приняли присуд спокійно.

НЕГУС ВИСЛАВ НОТУ ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

ЛЬОНДОН, 27. 6. ПАТ. Райтер повідомляє з Женеви, що негус вислав до Ліги Націй ноту, в якій заявляє, що тимчасовий уряд у зах. Абісинії це одинокий леґальний уряд цієї країни за рішення вести далі боротьбу за незалежність Абісинії, звертається до членів Ліги Націй, щоб доставили гроші та зброю. В ноті негус потверджує право Абісинії до волі та незалежности.

Чужинні книжки про Україну.

НЮ ЙОРК, 10. червня. (Вл. кор.). Книжка, величини звичайних наших церковних книг, видана англійською мовою з латинського рукопису, попала в руки д-ра С. Демидчука. Є це історія турецької держави від 1300. р. аж до поразки Мазепи під Полтавою. Якось так складається, що автор, молдавський князь Дмитро Кантемір, ровесник Мазепи, написав цю історію, довів її до 1723 р., а його латинський рукопис переклав і видав у Льондоні по англійськи Н. Тайндел в 1734. р. Є це обємиста історія, що обіймає 475 сторінок. Але хоч це історія Туреччини, то вона подає багато фактів із історії України, а саме з історії Козаччини. Це й природне, бо турки мали все до діла з козаками. Найбільше місця присвячує Кантемір Дорошенкові, коли то султан Магомет V. в р. 1669. приняв козаків до свого союзу, хоч згадує і про Хмельницького. Згадує теж часті набіги аж в Галичину, напади на Львів, Бучач, а немало находить постійне місце в турецькій історії. Так нпр. характеристичним є вислів при юдінах султана Мустафи II. (в р. 1696): „Хоч турецька держава була занята в інших частях світу, то ці труднощі не християни не перешкоджали турками в їх щорічних походах та нищенні Поділля й Покуття аж по Львів. Вони забирали християн у полон за те, що вони забрали в силу польської обрі. Ледви минала зима, а хан кримських татарів, Каплан Герей, напав на самі передмістя Львова, забрав чотири малі гармати зпід самої брами міста, мало не забрав самого генерала Яблоновського і з 14.000 бранців вернувся в Кримську Татарію". Окремий уступ присвячений історії Петра Великого. При цій нагоді широко розписується про Мазепу й Карла XII. і досвоба джує долю Мазепи аж до Бендерів, а про Карла пише ще дальше. Оповідання Кантеміра дуже живе. Це тимбільше, що він знав турецький бік кожної справи.

Друга книжка, яка попала в ті самі руки, це „Історія Петра Великого", видана англійською мовою в Льондоні в 1812. р. заходами „Військового літопису й бюра військових класиків", але не подане імя автора. На всякий випадок ця книжка подає докладний опис України в часів Петра Великого і хід війни Мазепи та Карла з Петром. Як посередній твір так і цей вказує виразно важне слова „Україна". Автор Історії Петра Вел. причислює до України теж край Запорожських козаків, а вказ приписує до часів Петра, подає історію України у звязку з подіями в Москві та Польщі.

МІНІСТЕР ОСВІТИ ПІД ЗАМІТОМ УБИВСТВА.

МЕКСИК, 27. 6. ПАТ. Міністер освіти Васкез Вела, обвинувачений в убивстві посла Альтамірано, віддався до диспозиції судової власти. Заявив, що докаже свою невинність.

Замкнення сесії сойму та сенату.

ВАРШАВА, 27. 6. ПАТ. Нині в полудне шеф правного бюра в президії ради міністрів Пачовський доручив маршалам сойму та сенату розпорядок президента держави про замкнення надзвичайних сесій сойму та сенату з днем 27. червня.

Події в Палестині.

ЛЬОНДОН, 26. 6. ПАТ. Покищо нема потвердження вісток про похід трансйорданських арабів ні про наради 200 арабських провідників. Невідомі ще є заміри еміра Трансйорданії, однак беручи те під увагу, що він бере платню від британського уряду, слід рахуватися з тим, що він впливатиме злагідливо на арабських провідників.

На лінії Гайфа-Лідда араби спричинили, що поїзд вискочив із рейок. Машиніст і один жовнір забиті. Під Наблюс вивязалася боротьба між відділом арабів і англійською стежею. Трьох арабів убитих, двох англійців ранених.

ЄРУСАЛИМ, 26. 6. ПАТ. На подвірі корабельного уряду вибухла бомба, не спричинюючи ніякої шкоди.

ЄРУСАЛИМ, 27. 6. ПАТ. Ситуація знову загострилася. Арабські відділи завзято бороняться. В гори, в о коліці Наблюс, вислано відділ війська в силі 1.600 жовнірів.

Мешканців Єрусалиму збудила минулої ночі сильна стрілянина з гори Сіону. Невідомі напасники стріляли на залізничий двірець, друкарню і жидівські доми.

Нікараґуа виступила з Ліґи Націй.

ЖЕНЕВА, 27. 6. ПАТ. Уряд Нікараґуї переслав нині до секретаріяту Ліґи Націй ноту, в якій зголошує своє виступлення з Ліґи. За ост. кілька тижнів це вже третя зчерги середущо-американська держава виступила з Ліґи, бо перша виступила Ґватемаля, а після неї своє виступлення заповів Гондурас.

НОВИНКИ.

— **Конкурси.** Головна Управа Рідної Школи розписує отсим конкурс на 1) посаду управительки дів. гімназії в Стрию, 2) учительку математики в дів. гімназії ім. І. І. Кокорудзів у Львові, 3) учителя (-ку) німецької мови, практичних занять, 4) учительку домашнього господарства з покінченою державною школою, 5) управителя гімназії РШ в Чорткові.

— **Вистава образів** С. Гординського, В. Гаврилюка і Г. Крижижановського, яку критика приняла з великим признанням, щодня відкрита від 10—15-ої у салях Професійного Союзу Артистів Плястиків, вул. Дзєдушицьких 1. І. п.

— **Гарний жест і гарна думка.** Скромний громадянин із Дрогобича Михайло Колінко пересилає до нашої редакції 1 зол. як даток на площу „Сокола Батька“ у Львові з такими словами: „Будучи раз на святі у Львові, був і я на тій площі, але не мав я там свого місця і мусів стояти на чужім. Хочу бодай одною ногою стояти на своїм, коли там буду другий раз. Якби наш кожний свідомий громадянин зробив так як я і перестав на один тиждень курити, то вже до св. Петра ми мали би площу, без позичок, без імпрез і без клопотів. Я роблю початок“.

— **Войовничий війт.** Ще не затерлась в памяті мешканців Косова чортківського повіту справа збройного нападу на гр.-кат. священика о. Михайла Вовчука 26. травня і вже знов треба записувати свіжий подвиг косівського „лицарства“, цим разом на рахунок місцевого війта, п. Иосифа Дреліховського. 21. червня 1936, вертався місцевий Луг під проводом п. Івана Леганчука із вправ. Як тільки відділ зрівнявся з польською читальнею, вибіг з неї п. Дреліховський і приказав Леганчукові стримати відділ, що цей і зробив. П. Дреліховський запитав Леганчука, чи має він дозвіл від старостна на перемарш Лугу чвірками. На вияснення, висипався п. Дреліховський з грубою, нецензурною лайкою на голову Повітового Лугу у Чорткові, причім виразно зазначив, що всі ужиті ним лайливі вислови торкаються маґістра Василя Шкварка. Крім цього почав бити п. Леганчука по лиці і казав Лугові розійтись. Це не перший такий виступ п. війта супроти мешканців волости. Не краще поводився він у приділених до косівської волости громадах як Скоморошу, Звиняч і ці виступи були свого часу предметом судових розправ, однак завдяки амнестії, справи ті припинено, а п. війт дальше безкарно гуляє. Голова Повітового Лугу м-р Василь Шкварок і п. Леганчук внесли скаргу до городського суду в Чорткові, а Повітовий Луг представив справу Повітовому Старостству у Чорткові та Команді Великого Лугу у Львові.

— **Не Бендасюк а Лабендський.** В зноідшній вступній статті помилково сказано, що розстріляно у Києві Бендасюка: Бендасюк живе і ходить собі по Львові. Його призвище поплутано з призвищем Лабендського, б. редактора „Прикарпатської Руси“, розстріляного большевиками у Києві.

— **Овочі освіти.** 300 учителів поляків із Познанщини, що скінчили семинарії в 1930—2 рр., мають від вересня дістати посади на Волині, на Поліссі й на Виленщині! Можна уявити собі, як вони вчитимуть наші діти, не знаючи їх рідної мови.

— **До Берези.** В минулу пятницю відставила адміністраційна влада до Берези двох членів Стронніцтва Народового, д-ра Владислава Мехя з Нового Торгу і Францішка Єльонкевича з Кракова.

— **Закарпатські українці в Празі.** В салі Філії т-ва „Просвіта“ в Празі відбулися 21. ц. м. сходини закарпатських українців з нагоди промоції на доктора прав голови філії п. Степана Росохи. У святі взяло участь 87 членів і гостей. Після численних привітів була танечна забава зі співами, деклямаціями та інструментальними продукціями.

— **Гаркавенко одержав у Люблині першу нагороду Польщі на 1936 р.** Змагання йшли від початку травня ц. р. і закінчилися в понеділок. Фінальове змагання мав Гаркавенко зі сильним німцем Петерсеном (обох знаємо із Львова). Було це найгарніше з усіх змагань. Зразу мав навіть перевагу німець, але Гаркавенко не дав собі видерти першенства і використавши пригожий момент, кинув несподівано Петерсена на лопатки. Переможця українця Гаркавенка нагородила публика довготревалими оплесками і обох борців обкидала цвітами. Так Гаркавенко, що мав першу нагороду Европи, одержав тепер першу нагороду Польщі на 1936 р. Опісля в присутности публики роздано переможцям дипломи. М. М.

— **Сліди нашої старинної бувальщини в Люблині.** Стінні мальовила в б. замковій церкві, яка завдяки сильним грубим стінам і середному фіяровї, що підтримує склепіння та невеликим розмірам, заховалася в оригінальній староруській конструкції від часів нашого галицького короля Данила, та які недавно відчищено з кількох верхних тинків, набрали вже світової слави і розславили цей люблинський українсько-церковний памятник. Ця б. церква св. Трійці в середині замкового подвіря (біля замкової круглої вежі, яку побудував також наш галицький король Данило) стягає нині цікавих із заграниці. Кожний вражлинвий на красоту при оглядані цієї гарної старовини подивляє її велику вартість. Малював усю церкву якийсь Андрій, якого підпис видніє у великих українських буквах на правій стіні недалеко вівтаря. Хто то був цей маляр Андрій, ніхто не знає. Напевно був українець і знавець українського церк. маляр. мистецтва, бо віддав його досконало. В кожній рисочці, у виразі кожного обличчя, в заложенні фалдів, у вігненні билин, в запаху і розквіті квітів бачимо руку українського маляра Андрія. Минув давно XIII. і XIV. вік, а ми, оглядаючи ці живі мальовила, живемо споминами красоти цих давних віків, екстазою давної української величі. І це одинокий в Европі такий живий памятник нашої славної минувшини з тих віків. Добре сталося, що ці мальовила з б. церкви св. Трійці (нині вязничний костел, бо в люблинськім замку міститься вязниця) в Люблині вже опрацьовані: видані в III-ім томі „Студія до дзеюв штукі в Польсце“ (вид. закл. архітект. поль. і гісторії штукі політехн. варш.) на 100 сторінках великого формату з основною монографією цих мальовил з б. церкви св. Трійці в Люблині (пера д-ра М. Валіцького), зілюстрованою багатьома фотографіями і барвними (кілька красок) репродукціями. Цей том появився 1930 р. і внайти його можна в кожній більшій науковій бібліотеці, а купити можна в Закладі архітектури польської у Варшаві. М. М.

— **Караїми в Луцьку** видають від кількох літ в караїмській мові квартальник „Карай Авази“ і додаткове письмо в польській мові. Вийшла також цього року брошура в польській мові А. Мордковича—Козікова п. н. „Огнїско караїмске“ (історія і життя караїмів в Польщі) з ілюстраціями. Ця брошура й інші письма причинилися мабуть також до устійнення правних норм караїмської релігії, до якої належить горстка людей і то „бивших людей“.

— **Краєва хроніка.** У Станевичах пов. Самбір кинулася в Днїстер 33-літня Анна Моцова з причини нервового розстрою. — Поліція арештувала 17-літнього Василя Готайчука з Криворівні, 18-літнього Федора Михайнюка з Яворова, які м. і. обікрали косівського ювілера Н. Вінтера. Арештовані втікли з арешту в Ясенові Горішньому. — У Хлопчицях пов. Рудки грім убив 30-літну Татіяну Максимович, що верталась під час бурі до дому. — В Мишкові пов. Ліско ударив грім у загороду Ілька Дрозда і підпалив хату. Одночасно убив 46-літну жінку господаря Анну.

— **Жорстокий самосуд над злодієм.** В селі Сецехів пов. Олькуш сполошили злодія, що закрався був до одного господаря. За ним пустилася погоня і зловила три кільометри від місця крадежі. Відобравши йому револьвер, юрба, зложена з 300 людей так побила його камінням і колами, що він на місці вмер. Імени й прізвища злінчованого злодія покищо не устійнили.

— **Перша жінка прокуратором в Польщі.** В польському судівництві підписано вперше іменування жінки на становище прокуратора. Аплікантка варшавського окружного суду п. Хоецька стала асесором у прокуратурі. Тим способом створено жінкам доступ до прокураторського уряду.

— **Хотять летіти у стратосферу.** Бельгійський професор Пікар, що хотів летіти бальоном у стратосферу в Польщі і мусів відложити свій лет з фінансових причин, заявив у часописах, що візьме зі собою також пасажирів, якщо вони згодяться зібрати 100 тисяч долярів на организацію лету. Негайно зголосилося 22 добровольці, між ними три жінки.

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „РОБЕРТА".

Фільма з відомою парою американських танцюристів Фредом Астером і Джінджер Роберс, що мають нагоду показати свої нові танці. Танці на межі гротески та акробатики захоплюють, як і попередні у фільмі „Панове в циліндрах", своїм незвичайним почуттям музикальности та легкістю. Крім цього пара ця має своєрідний гумор, до якого треба довший час звикати. Навіть тоді, коли вони зовсім безголосі, викрикують свої пісеньки, для слухача, що зовсім не розуміє слів, залишається досить приємне враження. Атракцією фільми є огляд найновішої американської жіночої моди. Жінки на авдиторії тільки зідхають до цих панських цяцьок. Ірина Дан у поважній ролі має приємний і гарний голос.

Спорт.

УЖГОРОДСЬКА РУСЬ ПЕРЕД ВОРОТАМИ ЧСЛ. ЛІГИ.

На змагання з Вікторією Жіжков виїхала в суботу 27. ц. м. пополудне 11-ка Руси з Ужгороду разом з головою секції копаного мяча А. Лавришином і тренером О. Мазалем двома літаками до Праги, де зараз пополудні приступить до гри. У неділю 28. ц. м. грає Русь „по дорозі" товариські змагання з Младою Болеславою у місті тої самої назви. В понеділок 29. ц. м. вертається дружина Руси 3-моторовим Фоккером з поворотом до Ужгороду. Лет з Ужгороду до Праги чи з Праги до Ужгороду треває півтретя години.

УКРАЇНА — СКАЛА (СТРИЙ).

В найближчу неділю 5. VII. грає І. дружина України у Стрию з тамошньою Скалою. Чистий дохід з тих змагань призначений на вакаційні оселі Рідної Школи.

КРАЄВСЬКИЙ, чільний напасник України, якого зі змагань України з Чорними міш. цедиі перевезло ратункове поготівля з розбитою лівою ногою до шпиталю, вийшов у суботу 27. ц. м. зі шпиталю. Показалося, що його нога не зломана, тільки у ній трісла хрястка, яка повинна б зростися найдалі за місяць. Отже за який місяць побачимо симпатичного змагуна знову на зеленій мураві.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Редактор-Ювилят.

Як приємно! Один з редакторів „Діла" дожив 80 років... А чому? Бо дуже коротко був редактором. Не знаю: знак прихильної долі, чи власний спостережний змисл казали йому втинати поли.

Але й ті два чи півтора року, що їх перебув на становищі редактора і видавця, булиб напевно відбились на його здоровлю, якби... це ділося в наших часах. Бути ні два роки редактором і ще до того видавцем часопису...

— Я з Микулинець. Все, що ви на мене понаписували — видумка, злобна видумка вашого інформатора. Тому на підставі 19 параграфу пресового закону гадаю... — і випнявши здоровенні груди, підступає до худерлявого редактора.

Чи це причиниться до здоровля?...

— Пан редактор до телефону!

— Аяй. Стільки роботи,а тут...

Але біжить.

За пів години вертається блідий і аж труситься.

— Чоловіка може чортяка взяти!...

Сідає за стіл і другої пів години кусає пальці. Чи це приспорює йому шанс на довше життя?

А вже про нинішнього видавця, то й не згадувати. Інституція перед-платників майже зовсім перевелася, інституція після-платників переводиться, зате щораз більше пізно-платників та не-платників. Шухляда з векслями замінялася за місце з шуфлядою з пренумераторами, бо ця остання була багато обширніша.

В часах, коли Шановний наш старший товариш і нинішній ювилят був редактором і видавцем газети, багато річей не було.

1) Не було ще такої густої мережі залізниць і приїхати з Микулинець чи інших Окопів не так легко було.

2) Не істнував 19 параграф, якого ще донині ніхто не розчовпав і тому він псує стільки редакторського здоровля.

3) Не було в редакції телефону і як хто хотів лаятись — мусів шлапати вулицями та дряпатись по вузьких сходах.

А видавець, то загалом мав спокій. „Діло" виходило три рази на тиждень, а почта приносила сім разів на тиждень грошеві перекази. А що видавець був, здається, тоді і відповідальним, то це справи не погіршувало. Судова розправа за статтю — це була білий крук, а вже кримінал за неї — такого крука загалом не було.

Не диво, що колишній редактор і видавець міг зберегти до сьогодні рівновагу духа, погідний погляд і ясність думки.

У Франції 80-літні мужі займають ріжні високі становища включно до керми державою і ніхто на них не каже інакше як: старший пан. Ми через недоїдання і вічну журу пересунули вдолину границю „старших панів". Але Шановний Ювилят підвищив її знову і дай Боже, щоби ще довго підвищував.

Тим способом бодай трохи зближує нас до Франції, так як своїм джентельменством до Англії.

Галактіон Чіпка.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.
Надвірна:
28. VI. Німа теща.
Делятин:
29. VI. Дівча з Маслосоюзу.
30. VI. Лев з Абісинії.
1. VII. Інваліди.
2. VII. Циганський барон.
3. VII. Німа теща.

Український Мол. Театр. „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.
Бурштин.
28. VI. „Голгота".
29. VI. „Ой не ходи Грицю (нова постановка).
З Бурштина театр вступить до Галича і Бауполя.

Великий Театр:

Неділя, 28. VI. год. 3.30 поп. Аб. 19 Ціни нормальні. Виступ Софії Чаплінської „Гарна історія"; год. 8. веч. Аб. 20. „На Личакові".

Понеділок, 29. VI. год. 3.30 поп. Аб. 20. Ціни нормальні „На Личакові"; год. 8. веч. Аб. 19. Виступ Софії Чаплінської „Гарна історія".

Вівторок, 30. VI. год. 8. веч. Аб. 20. „На Личакові".

Середа, 1. VII. год. 8. веч. Виступ Атенеум з Ярачем „Замах".

Четвер, 2. VII. год. 8. веч. Виступ Атенеум з Ярачем „Замах".

Пятниця, 3. VII. год. 8. веч. Виступ Атенеум з Ярачем „Замах".

Театр Ріжнородностей:

Пятниця, 3. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Сиальської „На Банк".

Кіна.

АПОЛЬО: „В погоні за щастям".
АТЛЯНТИК: „Д-р Ікс".
ВАНДА: 1) Вередлива Марієта", 2) 20 літ в Сінг-Сінг".
ГРАЖИНА: „Додик на фронті", „Мармотравний син".
КАСИНО: „У тіні гільйотини".
КОПЕРНИК: „Роберта".
МАРУСЕНЬКА: „Любчик власної жінки".
МІРАЖ: „Бабуня", „Вибухова бльондинка".
МУЗА: 1) „Бригада відважних", 2) „Мужчини водіють мужатог".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Грунт то форса".
ПАН: „Чотирьох і пів мушкетерів".
РАЙ: „Фраскіта" оперетка.
СВІТ: „Фраскіта" оперетка.
СТИЛЕВЕ: „Таємнича дама" і ревія.
ТОН: „Зацькована" з Сільв. Сідней.
УТІХА: „Аєв" і ревія.
ХИМЕРА: „Без прізвища".

Фотоплястікон.
(вул. Марійська 5.)
Єгипет.

Закордонне радіо.

Неділя, 28. червня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 15.40 Брамсів квартет, 17.20 Китиця вальсів, 18.25 „Нюрнберські співці" оп. Вагнера, **Братислава** (298,8) 17.15 Слов. нар. пісні, **Кошиці** (293,1) 18.00 Словно-муз. авд. для Закарпаття, **Прага** (470,2) 8.30 Соната Габи на скр. і форт, 9.30 Сальон. квартет, 12.25 Легка музика, 19.05 Концерт орх., 19.30 „Князь Марко" югосл. пісні й рецитації, 22.45 Сальон. музика, **Париж** (8164) 11.00, 13.00, 17.30 Легка музика, 19.30 Спів, 20.45 „Ля Гльоар" пєса Ростанда, **Білгород** (437,3) 16.00 Легка музика, 19.20 Нар. пісні, 20.00 Оп. музика, **Берлин** (356,7) 10.30 Хор, 16.00 Весела програма, 20.00 Нова нім. розр. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Безжурний поранок, 11.30 Тріо, 18.30 Мельодії і ритм, орх. **Мінхен** (405,4) 9.30 Скандинавська музика, **Будапешт** (549,5) 12.30 Концерт оп. орх., 15.30 Сальон. муз., 17.00 Мадярські нар. пісні в супр. циг. орх., 19.10 Форт. ресітальь, **Мілано** (368,6) 17.00 Орх. концерт, 20.35 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 19.10 Камер. музика. 20.45 „Єлуфа" оп. Яначека.

Понеділок, 29. червня 1936.

Відень (506,8) 11.00 Симф. концерт, 16.30 „Месія" орат. Генделя, 19.40 „Баль в опері" оп. Гайбергера, 20.20 Вагнерівська година. Меркер сопран, Глявіч тенор, **Братислава** (298,8) 20.50 Пісні совітських композиторів спів, скрипка, **Мор. Острава** (269,5) „Чесна Барберіна" оп. Недбаля, **Прага** (470,2) 9.10 Концерт духового квінтету, 9.55 Хор. 20.50 Концерт орх., **Париж** (1648) 11.00, 17.30 Концерт, 20.00 Спів, 20.45 Камер. музика. **Білгород** (437,3) 13.15, 16.20 Нар. пісні й мельодії, 18.30 Сп. ресітальь, 19.50 Опереткові мельодії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00, 17.00 Музика, 18.15 Концерт хору, **Кельн** (455,9) 17.00 Пісні Корнеліюса, солісти, **Мінхен** (405,4) 16.50 Солісти, 19.20 Пісні, Білер меццосопр., 21.00 „Льореляй" ром. оп. М. Бруха, **Будапешт** (549,5) 12.30 Концерт оп. орх., 14.15 Циг. музика, 17.00 Конкурс хорів, 22.45 Концерт симф. орх., **Мілано** (368,6) 13.20 Легка музика, 20.35 „Мазепареьо" оперетка Лівагія та Леоція, **Рим** (420,8) 17.15 Вок.-інстр. концерт, 18.00 Легка музика, 20.35 Пісні нагороджені на конкурсі в Неаполі, 21.45 Камер. концерт.

Вівторок, 30. червня 1936.

Відень (506,8) 10.50 Сільська музика, 12.00, 13.00 Концерт, 16.05 Пісні австр. композиторів, Гедмонт альт, 17.20 Форт. ресітальь Ріти Лебіш, 17.40 Весела авдиція, 21.00 Мадярська година, 22.10 Вормеиська музика. **Братислава** (298,8) 18.10 Мадярські нар. пісні, **Прага** (470,2) 16.50 Сп. ресітальь, 18.15 „Гейша Осен" муз. авд. Клябунда, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Симф. музика, 20.45 Театр Уяви: „Клавіго" Гетого, 22.45 Танц. музика, **Білгород** (437,3) 16.40, 20.20, 21.30 Спів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00, 14.00, 16.00 Музика, 17.50 Японські пісні, 20.10 Танц. музика. **Мінхен** (405,4) 16.30 Музика 5-х столітть, 18.00 Популярний концерт. 21.40 Композиторський концерт Р. Штравса, **Будапешт** (549,5) 12.05 Циг. музика, 13.30 Солісти, скрипка, спів, 19.45 Сальон. музика, **Мілано** (368,6) 13.10 Популярна музика, 20.45 „Єлуфа" оп. Янaчека, **Рим** (420,8) 17.15 Вок.-інстр. концерт, 20.35 Орх. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 28. червня 1936.

8.00 Ранішня авриця, 8.55 Програма, 9.00 Симфонія і пісня, гр. пл., 9.20 Польова Служба Божа з пл. марш. Пілсудського (підчас і після богослуження співає І. Кепура), 11.45 Фейл.: Оборона графіки, 12.03 Муз. поранок, камер. орх., солісти; у перерві ок. год. 13.15 „Серед океанів", 14.30 Хлібороб в обороні держави; Музика з гр. пл.; У лісі й тартаку, 15.00 Легка музика з гр. пл., 15.20 Реклям. концерт, 15.30 Для розривки, гр. пл., 16.30 Трансм. зі школи підхорунжих у Володимирі Вол., 17.00 Пісні про море у вик. муж. хору й музика з гр. пл., 17.45 Театр Уяви. „На морських окопах Польщі", 18.30 Репортаж зі зїзду кашубів, 18.40 Розр. концерт, орх., солісти, 20.25 Поетичні новини, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Віолончелевий ресітальь у супр. форт., 22.00, 22.05, 22.06 Спортові вістки, 22.20 Танкова музика в вик. орк.; у перерві з год. 22.50 Останні вістки, 23.00 Танкова музика з гр. пл., 23.30 Закінчення авдиції.

Понеділок, 29. червня 1936.

8.00 Ранішня авдиція. 8.55 Програма. 9.00 Муз. поранок, орх. Вальдемар Фрескa сопран, Филип Судзина баритон. 11.00 13.00 Свято моря, 12.30 В Еспанії, гр. пл. 14.00 Шуберт: „Зачарована арфа" „До Розамунди", гр. пл. 14.30 Авд. для села: „Кум Якомбек у Гаиш", „Про порядки та непорядки в господарстві", 15.00 Море у пісні, в вик. Тад. Лучая, в супр.

форт., 15.15 В що будемо бавитися — для мол. дітей, 15.30 Концерт нар. капелі, 16.00 Концерт фільг. орх., 16.45 Відпочинкові табори для працюючих жінок, 17.00 Концерт орх. маринарки, 18.00 Клюб „Ніль деспрандум“ зі спогадів про Вод. Реймонта, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Пісоньки в вик. хору, 19.30 Поеми про море у форт. музиці, 19.50 Сальон. музика, 20.30 Відч. „На море“, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Спів. турнір, 21.45, 21.46, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Фрагм. з оп. „Легенда Балтику“ Фел. Нововейського, орх., спів; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Вівторок, 30. червня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 8.10 Для новобранців, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт орх., 12.50 Хвилина домашнього господарства, 12.55 І. Штравс: Увертюра до оп. „Пімста лилика“, гр. пл., 13.05 Полудневий денник, 14.30 Година спогадів, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Скринька ПКО, 16.00 Сальон. квінтет, 16.45 Скарби Польщі, 17.00 Спогад про Респігія, гр. пл., з поясненнями, 17.50 Миші та їх вороги, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Горобці й Карузо, гутірка для дітей, 18.15 „Польські думки“, гр. пл., 18.25 Основи евгеніки, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Спів. ресіталь Зейленд-Капусьцінської, в супр. форт., 19.20 Скрипка та фортепіян, 19.40 Муз. нарис: На Беляніах, 20.30 Цвітки з перекладної лірики, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Симф. концерт із гр. пл., 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

Гроші.

Купно — продаж: Бельги бельг. 89.73—89.30, Доляри американські 5.31 — 5.27.50, Доляри канадійські 5.29 — 5.25, Фльорени голянд. 359.97 — 358.25, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.14 — 172.30, Фунти англ. 26.60 — 26.50, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 19.90—19.50, Корони данські 119.94, 118.10, Корони норв. 133.83—132.85, Кор. шв. 137.58—136.60, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.76—11.60, Марки нім. 137 — 132, Пезети еспан. 63.00—61.50, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 145—140.

Акції.

Банк Польський 100, 99, Ліпьпоп 13.25, 13.75, Стараховичі 34, 33.75.

Папери.

3 прц. інвестиційна 1 ем. 66.50, 2. ем. 67.50, серії 77, конверсійна 52—51, 5 прц. вал. 50, 6 дол. 65, прем. дол. 50, стаб. 50.25.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 27-го червня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування . . . . . . 2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням 2.20 „
1 кг. масла експорт. включно в експортовім опакуванні дає вачет . . . . 2.20 „
1 л. молока . . . . 0.13 „
1 к. яєць . . . . 2.65 „

Тенденція на масло звижкова, на яйця і на молоко вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 27. VI. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвір'я птахомясарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички 1. кл. 1.00 зол.
Качки товщені 1. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору 0.90 „
Кури молоді без остріг 1. кл. 1.00 „
Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору 1.10 „

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята звижкова, на індики, качки, кури хвилево вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Торговельна Школа Т-ва „Рідна Школа“ у Львові, вул. Хшановської ч. 9. приймає вписи на: а) 3-річну науку хлопців і дівчат, що покінчили 7-у клясу вседродньої школи; б) однорічний Торговельний Курс Абітурієнтів для абсольвентів (ок) середніх шкіл. Шкільні оплати: 10 зол. вписового, оплата за навчання в 3-річній школі 25 зол., на курсі 20 зол. місячно. Школа має кооперативний напрям і права державних шкіл. ВПИСИ приймає Секретаріят Школи до дня 5-го липня, а на Курс до кінця вересня ц. р. 2267 4—4

ЛІТНИЩА

ГРЕБЕНІВ — Пансіон „Марокко“ в долині Опору поручає соняшні кімнати з вибагливим харчем. Яблонська. 2232 3-?

ПАНСІОН „МАЛЯВА“ в Дорі к. Яремча поручає соняшні, бальконові кімнати з добірним харчем. Без долучення марки не відповідають. 2258 3—4

ЯРЕМЧЕ, у віллі прегарно положеній, далеко курявн, близько Пруту — соняшні кімнати, можна і з добірним харчем. Ціни помірковані; солянки в місци. Перфецька, Яремче. 2275 4—4

КОСІВ, пансіон „VICTORIA“ біля заведення д-ра Тарнавського, поручає соняшні кімнати з повним удержанням по дуже низьких цінах. Просторий овочевий сад, ріка, стація автобусова біля пансіону. 2326 3—3

ВІЛЛЯ ДНІСТРОВИКІВ в Гребенові винаймає дешево бальконові соняшні кімнати. Інформації: М-р В. Калинович, — Львів, Руська 20. Дністер. 2350 1—3

ПАНСІОН „ЧЕРЧАНКА“ поручає кімнати з цілим утриманням. К. Капустякова, Черче п. Рогатин. 2349 1—2

ДОРА. Першорядний пансіон „САРЕНКА“ (в українській управі) в прегарному положенні, біля стації, поручає соняшні кімнати з великими верандами. Добірний харч. Ціни низькі. 2339 1—2

КУПНО - ПРОДАЖА

КРАЄВА АҐЕНЦІЯ ПОСЕРЕДНИЦТВА В ОБОРОТІ НЕДВИЖИМОСТЯМИ — Львів, Коперника шістнадцять, продає: камениці, віллі, доми, будівельні парцелі в ріжних дільницях Львова, також на провінції. Безплатні поради. 2290 2—2

МЛИН водно-моторовий, на Підгірю, рентовний оказійно до продання. Зголошення Адм. „Діла“ під „Учитель 12 тисяч“. 2334 2—10

ПРОДАМ АБО ЗАМІНЯЮ 1. пов. каменицю, недокінчену і 940 с² городу у Львові, Огородницька 41, за більшу каменицю у Стрию, Станиславові або Коломиї. Зголошення: Львів, Задвіринська 10/1, м. 8. 2346 1—2

КОЛОМИЯ СЕРЕДМІСТЯ дім з городом до продання. Запити до Товариства Реклями, Краків, Фльоріянська 25, „Льокатв“. 17/98

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

З ДО 4 ТИСЯЧІ ЗОЛОТИХ позичу або вложу до рентовного підприємства у Львові або у більшім осередку на провінції. Праця з винагородою 150 золотих. Зголош. Адм. „Діла“ під „Зредукована вчителька“. 2334 2—5

АБСОЛЬВЕНТ Торговельної Школи, з покінченою практикою, шукає заняття у приватнім або кооперативнім варштаті. Порука 2000 зол. Зголош. Адм. „Діла“ під „Солідний“. 2347 1—1

СТУДЕНТ ПРАВ, крутлий сирота візьме лекцію на провінції за скромною винагородою. Зголошення до 10. липня: ЛЬВІВ, ЛИЧАКІВСЬКА 64, м. 4. 1-1

РІЖНІ

КУПЕЛЕВІ строї з нагрудниками виконує, ушкоджені молими направляє „Трикотарня“ Пілсудського 27. 2344 1-1

ЗАПЕВНЮЄМО ВСІМ ПОВНЕ ВДОВОЛЕННЯ. Сорочки мужеські, спортові оксфордові 4.50—5.50, попелінові 4.95—6.40, сіткові (князь Валії, новина) 4.90, з правдивого шовку від 7.90—11.80, підштанки з сирого шовку 2.75, також ріжне білля жіноче і дитяче в великім, подивугіднім виборі. Фабрика Білля „АСТРА“, — Львів, СИКСТУСЬКА 2. 2168 3-3

МОТОЦИКЛІ „Triumph“ ціни фабричні — продає МІХАЛЬСЬКИЙ. ЛЬВІВ, ФРЕДРИ СІМ. 2338 1—5

ВАННИ ЦИНКОВІ, балії. НАСІДІВКИ, великий вибір ЗАЯЦЬ, Оссолінських чотирнацять. 2331 1—10

Читайте „Діло“!

d.h. A. GEPNER
WARSZAWA GRZYBOWSKA 21
TEL. 690-23, 655-25, 659-25

METALE

БЛЬОКИ
БЛЯХИ
ПРУТИ
ДРОТИ
РУРИ

ЦИНА, ЦИНК, ОЛОВО, МІДЬ, НІКЕЛЬ, АНТИМОН, АЛЮМІНІЙ, БІЗМУТ, КАДМ, МАНҐАН, МАГНЕЗІЙ, КОБАЛЬТ, РТУТЬ.

МОСЯЖ, БРОНЗА, ЛОЖИСЬКОВІ СТОПИ, ДРУКАРСЬКІ СТОПИ ТА ІНШІ.

МІНІЯ І ГЛЕЙТА ОЛОВЯНА.

БЛЯХА ЦИНКОВА, БЛЯХА ПОЦИНКОВАНА, БЛЯХА БІЛА, БЛЯХА ЧОРНА.

СТАРІ МЕТАЛІ.

КОСТЮМИ КУПЕЛЕВІ, джамперки, гарсонки, патенти, переробки з ділянки трикотарства виконує: Трикотарня, Львів, Городецька 43. 2265 3—3

ТРИВКА ОНДУЛЯЦІЯ заграничним течивом 5 зол. Штір. Ринок 29, біля Бачевського. 2218 11-12

ПРЕЦИЗІЙНА направа годинників, також оказійна продаж. ОСИП АМСТЕР, РУСЬКА 2. 2312 3—3

НАПРАВА ВІЧНИХ ПЕР „ПРЕЦИЗІЯ“ РУТОВСЬКОГО 12 — РИНОК 29 (брама Андріюлія). 2295 3-10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 37-60

ПЕРША УКРАЇНСЬКА концесіонована робітня тапіцирсько-декораційна Степана Фещура, вул. Куток 15 (Яблонівська 10 а) приймає всілякі роботи тапіцирські і декораційні. 2264 5—6

ТРИВКУ ОНДУЛЯЦІЮ заграничним течивом від 5 золотих виконує першорядно тільки фірма І. ШАНДЕР. САЛЬОН ФРИЗІЄРСЬКИЙ, ЛИЧАКІВСЬКА 14, ТЕЛ. 107-15. 2345 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

ПОСВЯЧЕННЯ БУДИНКУ НОВОЗБУДОВАНОЇ РАЙОНОВОЇ МОЛОЧАРНІ В РОЖНІТОВІ

відбудеться 5. липня ц. р.

1) Служба Божа в церкві в Рожнітові.
2) Похід.
3) Посвячення будинку.
4) Академія на площі.
5) Привіти від Установ. 2343 1—3

ЛІКАР-ДЕНТИСТ
Д-р мед. З. Реннер
ЛЬВІВ, КЕНТШИНСЬКОГО 21. 2091 7-16

ДЕНТИСТИЧНИЙ ЗАКЛАД
Осипа Зельцера
ЛЬВІВ, САПІГИ 25, тел. 210-53
отворений через цілий вакаційний час.
2330 2-12 **Знижені ціни.**

КОСМЕТИЧНИЙ ІНСТИТУТ І ЛЯБОРАТОРІЯ
Д-ра О. Тушицького
ЛЬВІВ, СОФІЇ 3, III.

Усуває аномалії цери, бородавки, пігменти, волосся, близни, дзьоби і плями, масажі, тривко усуває зморщки, жилки і відмороження власною методою.

Урядово затверджений 4-МІСЯЧНИЙ КУРС КОСМЕТИЧНИЙ. 2305 2—10

ПЛЯШКИ літрові і півлітрові, чисті білі (монопольки) купує — фірма ЕДМУНД РІДЛЬ Рутовського ч. 3. 2347 1—2

Просимо **ПАМЯТАТИ** що гарне, знаменито викінчене **БІЛЛЯ** для **ПАНЬ, ПАНІВ І ДІТЕЙ** купуємо в найдешевшій, відомій краківській фабриці **„ПАВ“** ЛЬВІВ СИКСТУСЬКА 1. 2348 1-4

НАЙНОВІША ВІСТКА?
ЦІЛИЙ ЛЬВІВ ГОВОРИТЬ
ПРО НЕЧУВАНУ ЗНИЖКУ ЦІН З ПРИВОДУ ПЕРЕБУДОВИ ПОРТАЛЮ ФІРМИ
ЛЕВ ПРОПСТ
ПЛ. МАРІЯСЬКА 3, ТЕЛ. 215-85, рік залож. 1903.
МАҐАЗИН ВИБАГЛИВОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ І АРТИКУЛІВ ДЛЯ ПОДОРОЖУЮЧИХ.
Переконайся особисто як дешево дістанеш добірний товар по незвичайно низьких цінах.

Жіночі торбинки, парасолі, валізи, несесери, портфелі, мошонки, течки; порцеляна, кришталі, вироби з бронзу. Світової слави ВІЧНІ ПЕРА, автоматичні олівці і б. і. 2204 5—5

ДЕЗИНФЕКЦІЯ ПОМЕШКАНЬ

NEWEGAZ

Блощиці, молі, також усі шкідники вигублює хемічними газами в кількох годинах під гарантією, — не шкодить домашнім звірятам. Виконуємо також чищення стін і стель „вірування“ і циклінування підлоги. „НЕВЕГО“ Львів, Сенаторська 9. тел. 236-51. 2202 9-20

ТОРБИНКИ ПАПЕРОВІ
з фірмовим написом
виконує скоро, солідно і дешево
„ФАРМАПАПІР“
ЛЬВІВ, СВ. МИХАЙЛА 6, біч. Косцюшка. 2313 3—4

Великий вибір роверів
уже від 85 зол.
Замовлення з провінції полагоджуємо відворотно.
ФОНОСПОРТ
Львів, Городецька 52. Тел. 264-86.

Блощиці нищить радикально
СВІЧКА С-ГАЗ
„САНОС“, Львів, Кл. Танської 3.
Всюди можна дістати інформації безплатно.

П І Т
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE“ 50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 26-75

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.